

**Indikaattoritieto Kajaanin kaupungin laajassa hyvinvointikertomuksessa
2018–2021 ja -suunnitelmassa vuosille 2022–2025**

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
2. PROSESSI- ELI TOIMINTAA KUVAAVAT INDIKAATTORIT	3
2.1 Peruskoulut	4
2.2 Yhteenveto peruskoulun indikaattorien tuloksista	6
2.3 Liikunta	7
2.4 Yhteenveto liikuntaindikaattorien tuloksista	11
2.5 Kuntajohto	12
2.6 Yhteenveto kuntajohdon indikaattorien tuloksista	14
3. TULOSTA KUVAAVAT INDIKAATTORIT	14
3.1 Koettu terveys	15
3.2 Tupakointi	16
3.3 Ylipaino	16
3.4 Koulupudokkaat	17
3.5 Toimeentulotuki	18
3.6 Työkyvyttömyyseläke	19
3.7 Kaatumishoitojaksot	20
3.8 Yhteenveto tulosta kuvaavista indikaattoreista	20
4. TURVALLISUUSINDIKAATTORIT	21
4.1 Yhteenveto turvallisuusindikaattoreiden tuloksista	25
5. PÄIHDEINDIKAATTORIT	26
5.1 Yhteenveto päihdeindikaattoreiden tuloksista	27
6. MUUT INDIKAATTORIT	28
7. YHTEENVETO INDIKAATTORITULOXSISTA	50

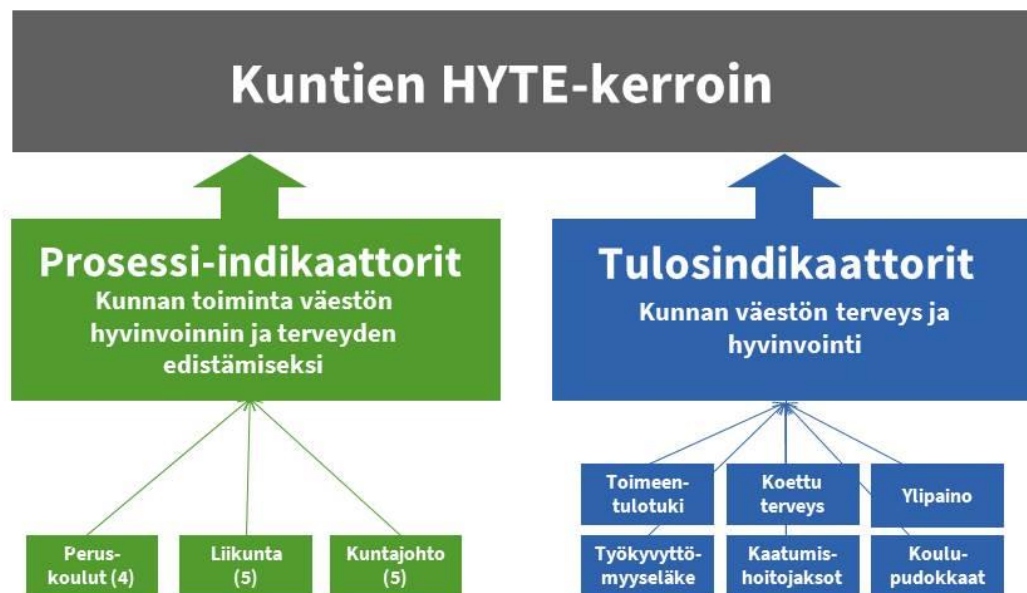
1. JOHDANTO

Kajaanin kaupungin laajan hyvinvointikertomuksen (2018–2021) ja hyvinvointisuunnitelman (2022–2025) indikaattoreiksi eli arviointimittareiksi on valittu kaikki HYTE-kertoimessa huomioitavat indikaattorit. HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden lisäksi hyvinvointisuunnitelmassa on indikaattoreita Sotkanetin, poliisin ja THAL:n tilastoista ja kouluterveyskyselyistä sekä TEA-viisarista. Lisäksi on turvallisuutta kuvaavia indikaattoreita ja THL:n kuntien minimitietolistasta koottuja päihdeindikaattoreita.

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Kannustin on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Jo nyt tehtävä työ tulee siis vaikuttamaan rahoitukseen. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattoreista ja tulosindikaattoreista.

Yhteensä HYTE-kertoimessa huomioitavia indikaattoreita on 20. Toimintaa kuvaavat Prosessi-indikaattorit (14) ovat TEA-viisarissa ja Tulosta kuvaavat Tulosindikaattorit (6 kpl) löytyvät Sotkanet- verkkopalvelusta.

Kuvio 1. Hyte-kertoimen indikaattorit ([HYTE-kerroin – kannustin kunnille - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen - THL](#))

Prosessi-indikaattorit kuvaavat toimintaa (14 kpl) ja mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestössä. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisia muutoksia kunnan asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa on tapahtunut viimeisten kahden vuoden aikana"?

Kannustinrahan määrän laskeminen:

Alustavasti on kaavailtu, että jaettava summa olisi noin 100 miljoonaa euroa. Tämä ei ole korvamerkittyä, vaan yleiskatteellista, eli se sisältyy kunnan saamaan valtionosuuteen. Kunta voi käyttää saamansa summan valtionosuuden perusteissa osoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti:

Kunnan asukaskohtainen euromäärä = perushinta * HYTEkerroin ($= e * HYTEkerroin \sum (ak * HYTEkerroin) n k = 1$) Tietyn kunnan lopullinen kokonaisrahamaäärä saadaan laskettua kertomalla asukaskohtainen euromäärä kunnan asukasluvulla ak : **Kunnan eurot = Kunnan asukaskohtainen euromäärä * ak** ($= perushinta * HYTEkerroin * ak$) ($= e * HYTEkerroin * ak \sum (ak * HYTEkerroin) n k = 1$)

Seuraavassa esimerkissä kuvataan, kuinka perushinnan ja kunnan HYTE-kertoimen avulla lasketaan esimerkikkunnan saama rahasumma. Esimerkiksi jos perushinta on 17 € ja kunnan HYTE-kerroin on 0,55, asukaskohtainen euromäärä kunnassa on: 17 €/asukas * 0,55 = 9,35 €/asukas. Jos kunnassa on 100 000 asukasta, kunnan saama lopullinen kokonaisrahamaäärä on: 9,35 €/asukas * 100 000 asukasta = 935 000

Kajaanin saama kannustinraha v. 2020 tulosten mukaan

Perushinta 17,7 e/asukas, Hyte-kerroin 65:100 =0,65 (prosessi-indikaattoreiden keskiarvo 81 ja tulosindikaattoreiden keskiarvo 49) ja asukasluku 36570.

Kajaanin saama raha: 17,7x0.65=11,5 e asukas -> 11,5 e x 36570 = 420 555 e

[Hyte-kertoimet kuntien valtionosuuksien ja maakuntien sote-rahoituksen perusteena \(tehy.fi\)](http://tehy.fi)

2. PROSESSI- ELI TOIMINTAA KUVAAVAT INDIKAATTORIT

Prosessi-indikaattoreita ovat seuraavat TEA-viisarista löytyvät indikaattorit:

1. Peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria): Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus, Oppilaiden poissaolot, Liikuntavälitunnit, Kouluruokailu-suositus
2. Liikunta (5 yksittäistä indikaattoria): Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi, Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous, Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille, Vaikutusten ennakoarviointi (EVA), Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.
3. Kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria): Kuntalaisten elintapojen raportointi, Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit, Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus, Asiakasraadit tai foorumit.

Seuraavissa taulukoissa on Prosessi-indikaattorien tulokset Kajaanissa vuodesta 2015 alkaen. Vertailualueena on koko maa, Tea -viisarin indikaattoreissa arvo 100 osoittaa parasta mahdollista tulosta. Indikaattorin arvo 0 osoittaa, että ko. toiminta ei toteudu ollenkaan.

Taulukossa punaisella fontilla oleva tulos tarkoittaa, että tuloksessa on paljon parannettavaa, keltainen fontti tarkoittaa tuloksessa olevan parannettavaa ja vihreä fontti kertoo, että tulos on hyvä.

Punainen = paljon kehitettävää (0–25)

Keltainen = parannettavaa (26–75)

Vihreä = hyvä tulos (76–100)

2.1 Peruskoulut

Seurattavat indikaattorit ovat: Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus, Liikuntavälitunnit, Kouluruokailu-suositus sekä Oppilaiden poissaolot.

Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus:

Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään koulussa kolmen vuoden välein (1 muuttuja)

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset:

Milloin koulussa on viimeksi toteutettu terveydenhuoltolain 1326/2010 mukainen kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastus?

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=PkOPPJohF&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&y=2009&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään koulussa kolmen vuoden välein	Tulos 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	96	61	99		
Koko maa		81	84		

Liikuntavälitunnit:

Koulupäivän liikuntaa lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen (2 muuttujaa)

Oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan ja Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset:

Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne?

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit.

Onko oppilaita aktivoitu koulumatkaliikuntaan.

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=PkOPPYdiA&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&y=2009&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Oppilaiden aktivointi koulumatkaliikuntaan	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	95	91	96		
Koko maa		70	77		

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	95	91	82		
Koko maa		70	75		

Kouluruokailu-suositus:

Kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ja kouluruokailusuosituksen noudattaminen (2 muuttujaa)

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset:

Onko koulussa noudatettu kouluruokailusuositusta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2008 / Syödään ja opitaan yhdessä 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä?

Onko koulun opetussuunnitelmassa kuvattu kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokailusta vastaavan keittiöhenkilökunnan kanssa?

[Tulokset - TEA viisari - Terveystietojärjestelmä](#)

Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2008) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Tulos 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	100	90	92		
Koko maa		71	76		

Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokailusta vastaavan keittiöhenkilökunnan kanssa.	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	69	73	75		
Koko maa		57	59		

Oppilaiden poissaolot.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Seurataanko KOULUN TASOLLA suunnitelmallisesti oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia? Koulun omista järjestelmistä saatavilla poissaolotiedoilla.

Linkki TEA-viisariin "Poissaolojen seuranta"

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=PkOPPSeuK&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&y=2009&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Poissaolojen seuranta	Vuosi 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	80	75	100		
Koko maa			91		

2.2 Yhteenveto peruskoulujen indikaattorien tuloksista

Hyvä tulos:

Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus, Liikuntavälitunnit, Kouluruokailu-suositus sekä Oppilaiden poissaolot.

Parannettavaa:

Paljon kehitettävää:

2.3 Liikunta

Seurattavat indikaattorit ovat: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi, Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous, Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille, Vaikutusten ennakoarviointi (EVA), Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden ja liikuntapalvelujen käytön seuranta ja raportointi luottamus-henkilöjohdossa – 2 muuttujaa

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita? Kuinka usein seurataan? Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIISeuA&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi	Tulos v. 2014	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	0	83		
Koko maa		80	87	70		

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Tehdäänkö liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla seuraavista asioista vuosittainen yhteenveto niin, että se raportoidaan kunnan toimintakertomuksessa, hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa? Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus.

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIISeuB&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	Tulos v. 2014	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	0	0	0	100		
Koko maa		54	69	69		

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous

Kuntalaisten ja liikuntatoimen välisen yhteistyön toteuttaminen esim. asiakaspalautteet – 3 muuttujaa

Liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin kokoontuu säännöllisesti.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Toimiiko kunnassa seuraavia liikunta- ja urheiluseurojen, muiden yhdistysten ja kunnan yhteiselimiä? Säännöllisesti kokoontuva liikunta- ja urheiluseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin esim. seuraparlamentti

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIOSA&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	100		
Koko maa		87	82		

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti

TEA-viisarintiedonkeruun kysymykset: Toimiiko kunnassa seuraavia liikunta- ja urheiluseurojen, muiden yhdistysten ja kunnan yhteiselimiä? Kunnan koolle kutsuma seurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteiskokous esim. liikuntafoorumi

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIOSA&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Seurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteiskokous	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	Tieto puuttuu		
Koko maa		87	67		

Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Mitä alla olevista osallistumis- ja vaikuttamistavoista on käytetty kunnassanne vuosina 2016–2019 liikuntapalveluiden kehittämiseen? Asukas-/asiakaskyselyt (esim. nettikyselyinä tai paperilomakkeilla)

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIOSA&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Asiakaspalautekyselyt	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	100		
Koko maa		88	96		

Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille

Kunnassa järjestetyt liikkumisryhmät ja liikuntaneuvonta – 1 muuttuja

Kohdennettuja liikkumisryhmiä järjestetään liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Järjestikö kunta vuonna 2019 liikkumisryhmiä omana toimintana tai yhteistyössä joillekin seuraavista ryhmistä erikseen tai integroidusti? Liikunta- ja urheiluseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIDIB&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	100		
Koko maa		90	89		

Liikunnan poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen kunnassa – 4 muuttujaa

Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Tehdäänkö liikunnan edistämistä vastaavalla toimialalla seuraavista asioista vuosittainen yhteenveto niin, että se raportoidaan kunnan toimintakertomuksessa, hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa?

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIISeuB&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	0	60	83		
Koko maa		54	49		

Kunnassa on määritelty, mikä hallintokunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Onko sovittu, mikä hallintokunta koordinoi hyvinvointia ja terveyttä edistävää liikuntaa kokonaisuutena?

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIJohE&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Kunnassa on määritelty terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa koordinoiva hallintokunta	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	100		
Koko maa		94	90		

Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)

Liikunnan edistämistä vastaavat viranhaltijat ovat osallistuneet lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA)

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Ovatko liikunnan edistämistä vastaavat viranhaltijat osallistuneet vuonna 2019 valmisteilla olevien päätösten vaikutusten ennakoarviointiin (esim. EVA). Lautakuntapäätösten valmistelussa

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIYdiC&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	0	0	100		
Koko maa		40	64		

Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Onko kunnassa POIKKIHALLINNOLLINEN työryhmä (/ryhmiä), jossa käsitellään liikunnan edistämistä? Liikunnan edistämisestä vastaavan toimialan vetämänä työnä / Jonkin muun toimialan/ryhmän vetämänä työnä, esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä

Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=LIIStF&y=2020&y=2018&y=2016&y=2014&y=2012&y=2010&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä	Tulos v. 2016	Tulos v. 2018	Tulos v. 2020		
Kajaani	100	100	100		
Koko maa		93	95		

2.4 Yhteenveto liikuntaindikaattorien tuloksista

Hyvä tulos:

Liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin kokoontuu säännöllisesti, Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi, Kohdennettuja liikkumisryhmiä järjestetään liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret, Kunnassa on määritetty, mikä hallintokunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia, Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä. Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi, Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat ovat osallistuneet lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA), Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.

Tietoja ei ole toimitettu:

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti.

2.5 Kuntajohto

Seurattavat indikaattorit ovat: Kuntalaisten elintapojen raportointi, Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit, Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus, Asiakasraadit tai foorumit

Kuntalaisten elintapojen raportointi.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Onko kunnassanne kunnanvaltuuston hyväksymä terveydenhuoltolain 12 §:n mukainen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (laaja hyvinvointikertomus)?

Laaja hyvinvointikertomus laadittu kerran valtuustokaudessa – 1 muuttuja

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KESJohG&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Laaja hyvinvointikertomus laadittu kerran valtuustokaudessa	Tulos v. 2015	Tulos v. 2017	Tulos v. 2019	Tulos v. 2021	
Kajaani	100	100	100	100	
Koko maa		97	99	99	

Kuntalaisten elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia raportoidaan valtuustolle vuosittain

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan seuranta ja raportointi luottamushenkilöjohtossa – 1 muuttuja

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Raportoitiinko valtuustolle vuonna 2020 seuraavia väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan muutoksia tai niihin vaikuttavia tekijöitä? Elintapoja (esim. päihteet, liikunta, ravitsemus, uni)

[Tulokset - TEAviisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)

Elintapojen ja muutosten raportointi valtuustolle vuosittain	Tulos v. 2015	Tulos v. 2017	Tulos v. 2019	Tulos v. 2021	
Kajaani	100	100	100	100	
Koko maa		84	86	91	

Kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa – 1 muuttuja.

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Onko tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioitu tämän valtuustokauden aikana kuntanne hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista?

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KESSitE&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Tarkastuskertomus	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	0	100	0	0	
Koko maa		73	77	77	

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisvastuu ja poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen -1 muuttuja

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Toimiiko kunnassanne hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmänä eri hallinnonalojen tai yhteisöjen edustajista koostuva poikkihallinnollinen ryhmä?

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KESJohA&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=y>

Poikkihallinnollinen työryhmä	Tulos v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	100	100	100	100	
Koko maa		82	99	99	

Asiakasraadit tai foorumit

Kuntalaisten osallisuuden edistäminen – 2 muuttujaa

Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Toimiiko kunnassanne foorumeja, joissa lapset voivat vaikuttaa kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävään päätöksentekoon? Hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KESOsab&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Lapsiparlamentti	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	0	0	0	0	
Koko maa		36	68	45	

Kuntalaiset osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun asiakasraatien tai foorumien kautta

TEA-viisarin tiedonkeruun kysymykset: Millä keinoin kuntalaiset voivat osallistua kunnan palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun? Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KESOSaC&y=2021&y=2019&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

Asiakasraadit tai foorumit	Tulos. v. 2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	100	100	100	100	
Koko maa		88	91	93	

2.6 Yhteenveto kuntajohdon indikaattoreista

Hyvä tulos:

Laaja hyvinvointikertomus laadittu kerran valtuustokaudessa, Kuntalaiset osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun asiakasraatien tai foorumien kautta, Kuntaan on erikseen nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelija, koordinaattori, asiantuntija tms., Kuntalaisten elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia raportoidaan valtuustolle vuosittain,

Paljon kehitettävää:

Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti
Kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa,

3. TULOSTA KUVAAVAT INDIKAATTORIT

Kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulosindikaattoreihin, ja niissä on eri ikäryhmät edustettuina. Jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta. Tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia, hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan.

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Tämä ns. skaalattu Hyte-indikaattori voi saada pisteitä 1–100 välillä ja se ilmoitetaan seuraavassa kunkin tulosta kuvaavan indikaattorin lopussa.

Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet. Hyte-kertoimen Tulosta kuvaavat indikaattorit ovat:

Koettu terveys, Ylipaino, Koulupudokkaat, Toimeentulotuki, Työkyvyttömyyseläke ja Kaatumishoitojaksot.

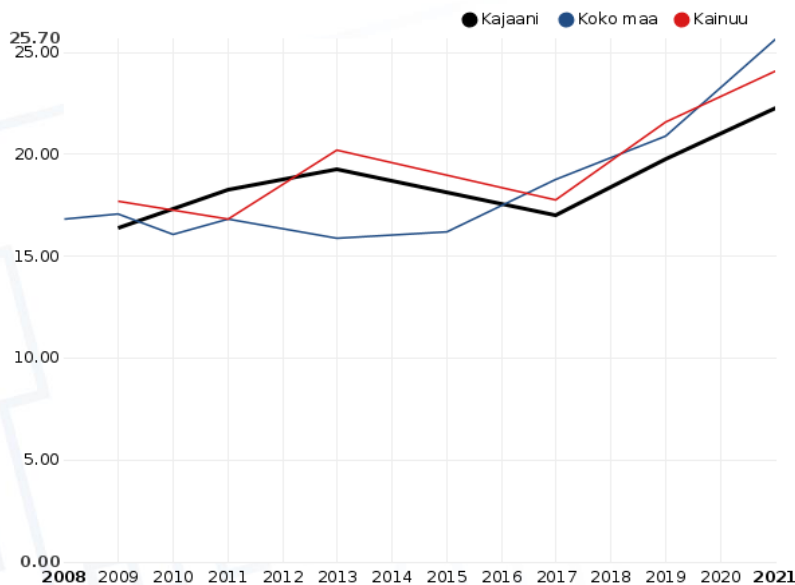

Tässä kertomuksessa huomioidaan myös indikaattorit: Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista ja Nuorisotyöttömät, koska ne ovat olleet tarkastelun kohteena myös edellisessä hyvinvointikertomuksessa.

3.1 Koettu terveys

Kuvio 1. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Vuonna 2021: Kajaani 22.3 %, Kainuu 24.1 %, Koko maa 25.7 %,

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori vuonna 2020: 50, vuonna 2018: 59.

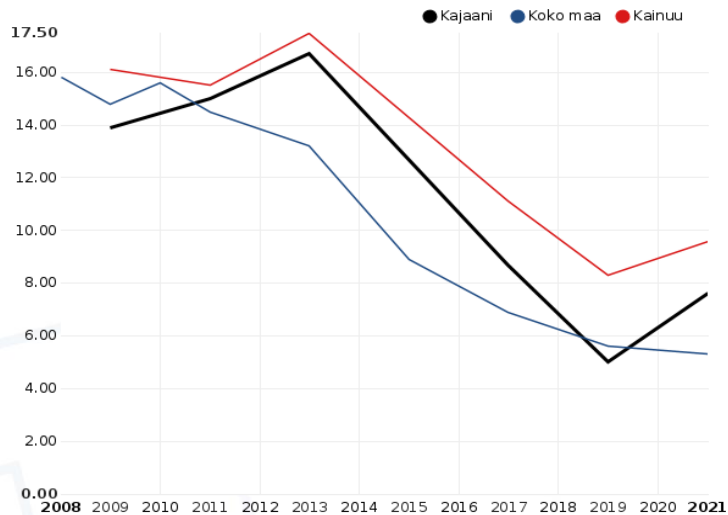
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosentiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.2 Tupakointi

Kuvio 2. Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

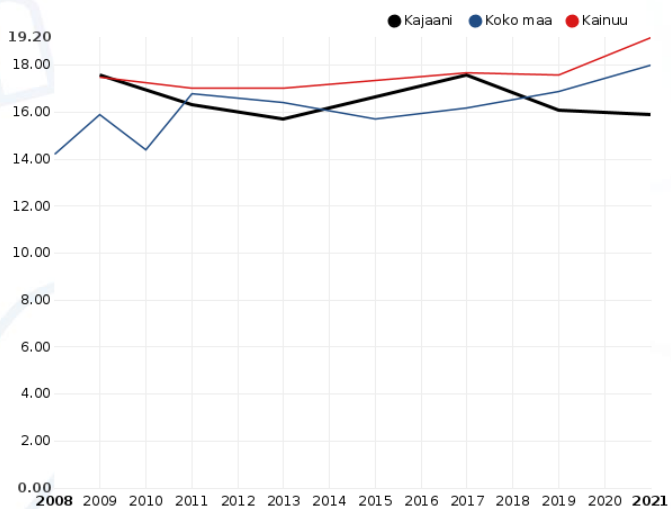
Vuonna 2021: Kajaani 7.6 %, Kainuu 9.6 %, Koko maa 5.3 %,

3.3 Ylipaino

3.4 Kuvio 3. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Vuonna 2021: Kajaani 15.9 %, Kainuu 19.2 %, Koko maa 18.0 %,

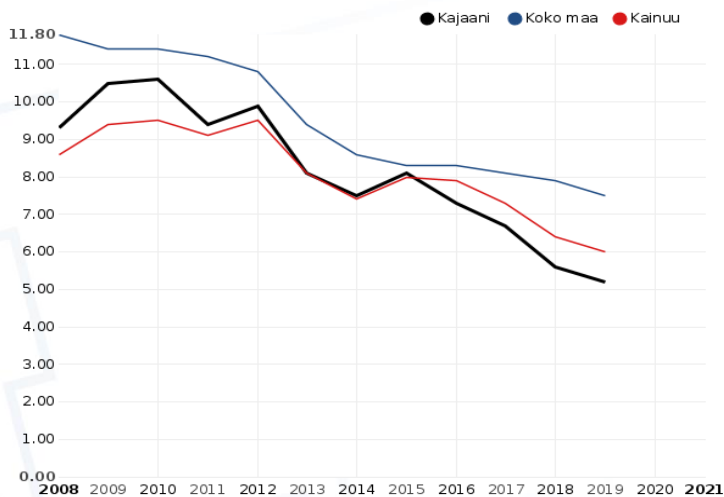
Ylipaino. Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori vuonna 2020: 58, vuonna 2018: 52.

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosenttiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.4 Koulupudokkaat

Kuvio 4. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat %: ia vastaavan ikäisestä väestöstä

Vuonna 2019 Kajaani 5.2 %, Kainuu 6.0 %, Koko maa 7.5 %

Indikaattori Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat kertoo 17–24 -vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Väestötietona käytetään keskiväkilukua.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden nuorten osuudessa on tapahtunut myönteistä kehitystä vuodesta 2015 alkaen. Vuonna 2019 koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus Kajaaniin oli 5,2 prosenttia, ja vuonna 2018 se oli 5,6 prosenttia. Koko maahan ja muualle Kainuuseen verrattuna Kajaanin tilanne on parempi.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat. Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori. vuonna 2020: 49, vuonna 2018: 54.

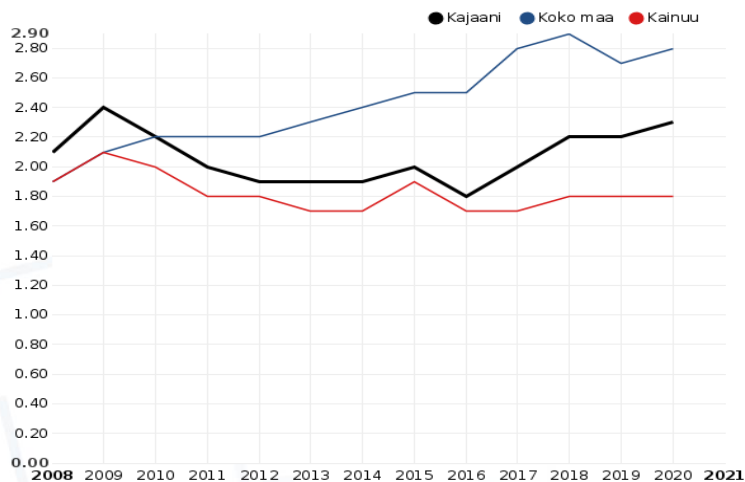
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.5 Toimeentulotuki

Kuvio 6. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vuonna 2020: Kajaani 2.3 %, Kainuu 1.8 %, Koko maa 2.8 %

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat. Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori vuonna 2020: 46, vuonna 2018: 30.

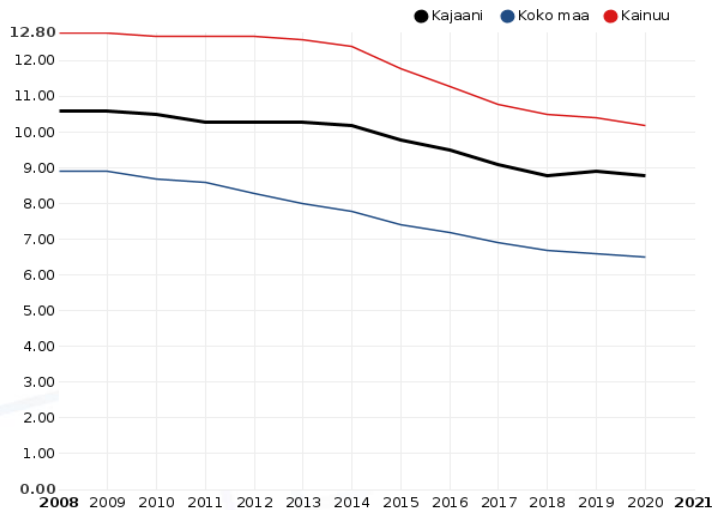
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25–64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 0,5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.6 Työkyvyttömyyseläke

Kuvio 7. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vuonna 2020: Kajaani 8.8 %, Kainuu 10.2 %, Koko maa 6.5 %

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori vuonna 2020: 39, vuonna 2018: 62.

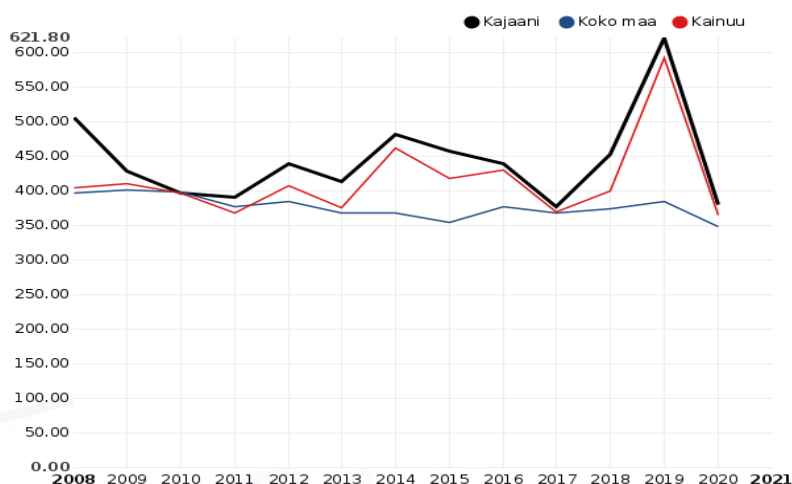
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25–64-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.4 Kaatumishoitojaksot

Kuvio 8. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä/ 10 000 vastaavan ikäistä

Vuonna 2020: Kajaani 379.4, Kainuu 365.4, Koko maa 347.7

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä. Kajaanin skaalattu HYTE-indikaattori vuonna 2020: 49, vuonna 2018: 58.

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärässä kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 230 hoitojaksoa tai vähemmän 10000 vastaavan ikäistä asukasta kohti, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

3.1 YHTEENVETO TULOSTA KUVAAVISTA INDIKAATTOREISTA:

Kehityksen suunta parantunut:

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat %: ia vastaavan ikäisestä väestöstä

Nuorisotyöttömät % 18–24-vuotiaasta työvoimasta, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä

Kehityksen suunta pysynyt ennallaan:

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kehityksen suunta huonontunut:

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

4 TURVALLISUUSINDIKAATTORIT

Sotkanetin, poliisin ja THL:n tapaturmatilastoista kootut indikaattorit:

- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (Kuvio 8)
- Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa (Kuvio 9)
- Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta (Kuvio 10)
- Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1000 asukasta (Kuvio 11)
- Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta (Kuvio 12)
- Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta (Kuvio 13)
- Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % 8. ja 9. luokan oppilaista (v. 2013) Taulukko 14.
- Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (v. 2019->) Taulukko 14.
- Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2013) Taulukko 15.
- Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2019) Taulukko 15.
- Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2013) Taulukko 16.
- Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2019) Taulukko 16.

Indikaattori Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet vuoden aikana seksuaaliväkivaltaa.

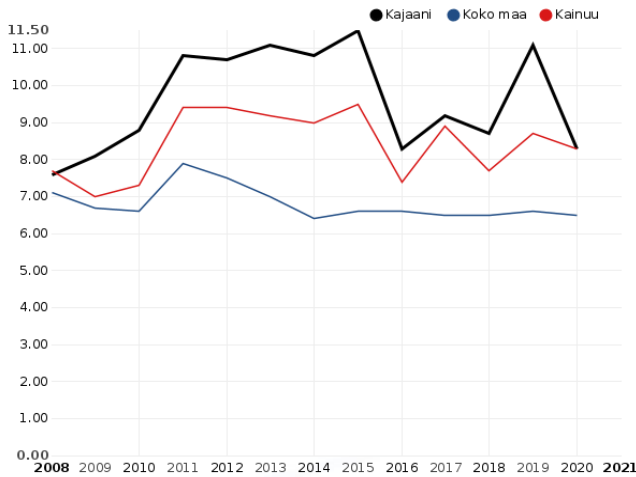
Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko kokenut jotain seuraavista viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) pakottamista riisuuntumaan, 2) kehon intiimien alueiden koskettelua vasten tahtoasi, 3) yhdyntään tai muunlaiseen seksiin painostamista tai pakottamista, 4) rahan, tavaran tai päihteiden tarjoamista sinulle vastineeksi seksistä.

Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vähintään yhteen kysymyksen osioon vaihtoehdon 1. Osuus lasketaan vähintään yhteen kysymyksen osioon vastanneista.

Kajaanin kaupunki

Kuvio 8. Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta
Vuonna 2020: Kajaani 8.3, Kainuu 8.3, Koko maa 6.5.

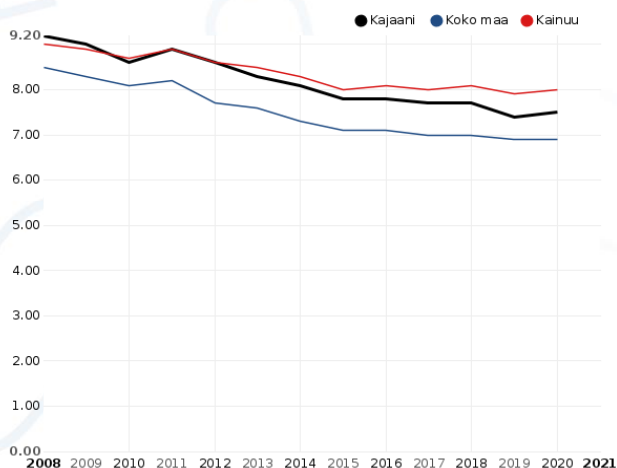

Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on Kajaanissa ja Kainuussa suurempi kuin muualla maassa, mutta on kääntynyt Kajaanissa laskuun vuoden 2019 nousun jälkeen.

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

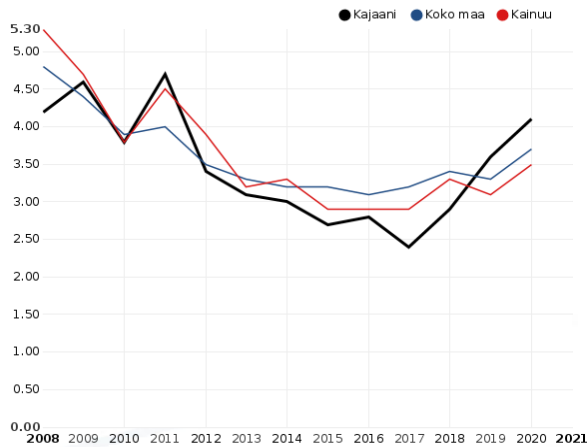
Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset. Poliisin arvion mukaan suurimpina syinä väkivaltarikosten taustalla ovat päihteiden väärinkäyttö, syrjäytyminen ja perheväkivalta.

Kuvio 9. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa
Vuonna 2020: Kajaani: 7.5, Kainuu: 8.0, Koko maa: 6.9

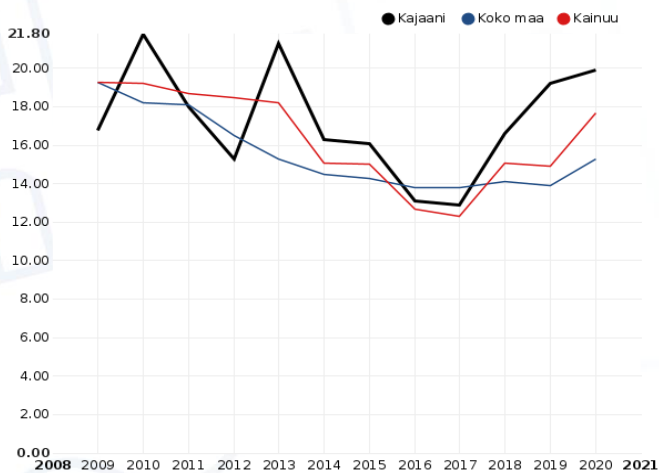

Kuvio 10. Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta
Vuonna 2020: Kajaani 4.1, Kainuu 3.5, Koko maa 3.7

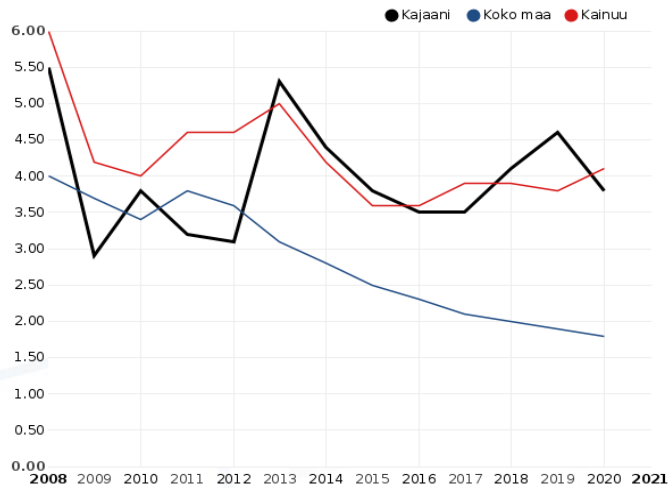
Kuvio 11. Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäilty / 1000 asukasta
Vuonna 2020: Kajaani 19.9, Kainuu 17.7, Koko maa 15.3

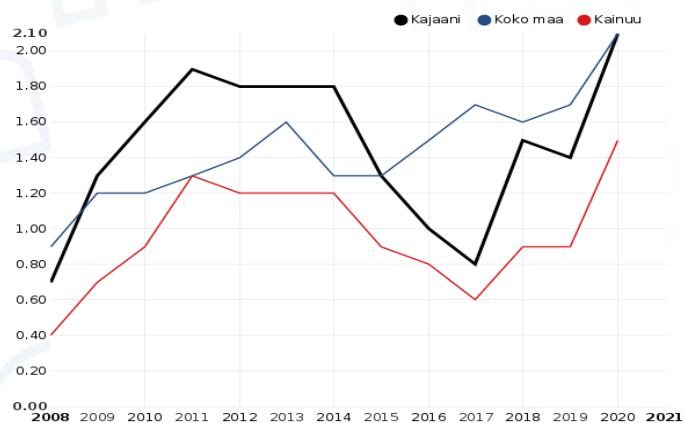

Kuvio 12. Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta

Vuonna 2020: Kajaani 3.8, Kainuu 4.1, Koko maa 1.8

Kuvio 13. Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta
Vuonna 2020: Kajaani 2.1, Kainuu 1.5, Koko maa 2.1

Taulukko 14. Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % 8. ja 9. luokan oppilaista (v. 2013)

Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (v. 2019->)

	v. 2013 (%)	2019 (%)	2021(%)	2023
Kajaani	14,1	8,0 (Työt 9,8, Pojat 6,1)	8,1 (Työt 11,3, Pojat 4,6)	
Kainuu	13,9	7,9 (Työt 7,4, Pojat 8,4)	7,8 (Työt 10,9, Pojat 4,4)	
Koko maa	9,3	7,1 (Työt 4,3, Pojat 9,7)	9,4 (Työt 13,4, Pojat 5,0)	

Taulukko 15. Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2013)

Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2019->)

	v. 2013 (%)	2019 (%)	2021 (%)	2023
Kajaani	12,8	2,6 (Työt 3,5, Pojat 1,2)	10,9 (Työt 15,5, Pojat 2,3)	
Kainuu	12,0			
Koko maa	10,7	7,2 (työt 10,2, Pojat 2,7)	9,8 (Työt 14,5, Pojat 2,9)	

Taulukko 16. Kokenut seksuaalista väkivaltaa joskus tai toistuvasti, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2013)

Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (v. 2019->)

	v. 2013 (%)	2019 (%)	2021 (%)	2023
Kajaani	15,4	6,3 (Työt 13,2, Pojat 2,5)	7,9 (Työt 16,1, Pojat 1,4)	
Kainuu	15,8			
Koko maa	14,0	7,6 (Työt 13,1, Pojat 3,8)	7,6 (Työt 19,0, Pojat 4,0)	

4.1 YHTEENVETO TURVALLISUUSINDIKAATTOREIDEN TULOKSISTA

Kehityksen suunta parantunut:

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta

Kehityksen suunta huonontunut:

Seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana kokeneiden tyttöjen osuus on kasvanut sekä 8. ja 9. luokan että lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syyllisiksi epäillyt / 1000 asukasta

5 PÄIHDEINDIKAATTORIT

- * Itsearviointi kunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteesta
- * Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista (TEA-viisari)
- * Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (Indikaattori perustuu neljään osioon: 1) Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavukkeita, 2) Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 3) Kokeillut vähintään kaksi kertaa kannabista, 4) Pelaa rahapelejä viikoittain. Tarkastelussa ovat vastaajat, joilla toteutuu vähintään kaksi edellä mainituista.)
- * Alaikäisenä alkoholin tai savukkeiden ja sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukioiden ja AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- * Päihdekiinniotot (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri, alu_tuki@ymparisto.fi)

Taulukko 17: Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista (TEA-viisari)

Linkki TEA-viisariin

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=PkOPPKayA&y=2017&y=2015&y=2013&y=2011&y=2009&r=KUNTA205&r=KOKOMAA&chartType=pointer&cmp=r>

	2015	2017	2019	2021	2023
Kajaani	87	76	67		
Kainuu					
Koko maa		86	90		

Taulukko 18: Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani	7,1	6,4	7,0	
Kainuu	9,2	8,0	7,8	
Koko maa	8,2	7,3	6,3	

Taulukko 19: Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani	5,6	5,6	8,9	
Kainuu	7,4	5,2	6,3	
Koko maa	9,0	8,6	6,7	

Taulukko 20: Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani	33,0	22,8	22,3	
Kainuu	31,6	23	21,5	
Koko maa	25,8	23,4	18,9	

Taulukko 21. Alaikäisenä alkoholin tai savukkeiden ja sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Indikaattoria ei enää päivitetä.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani	5,5	8,6	Ei päivitetä	
Kainuu	5,9	8,4	Ei päivitetä	
Koko maa	5,5	7,5	Ei päivitetä	

Taulukko 22. Alaikäisenä alkoholin tai savukkeiden ja sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani		3,1	Ei päivitetä	
Kainuu	3,5	2,7	Ei päivitetä	
Koko maa	6,9	5,5	Ei päivitetä	

Taulukko 23. Alaikäisenä alkoholin tai savukkeiden ja sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

	2017	2019	2021	2023
Kajaani	9,1	10,3	Ei päivitetä	
Kainuu	9,5	10,0	Ei päivitetä	
Koko maa	18,4	12,8	Ei päivitetä	

5.1 YHTEENVETO PÄIHDEINDIKAATTOREIDEN TULOKSISTA

Kehityksen suunta parantunut: -

Kehityksen suunta pysynyt ennallaan:

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Kehityksen suunta huonontunut:

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Parannettavaa:

Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista (TEA-viisari)

6. MUUT INDIKAATTORIT

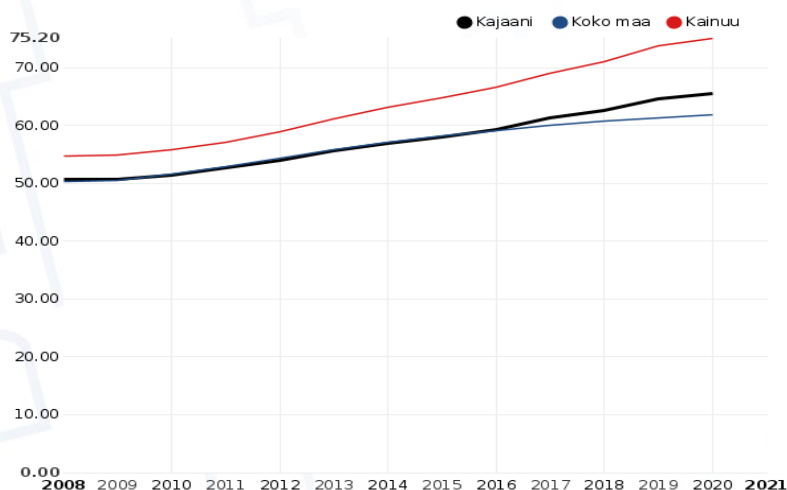
Talous ja elinvoima

Taloutta ja elinvoimaa tarkastellaan seuraavien tilasto- ja indikaattoritietojen avulla: Taloudellinen huoltosuhde, Väestöllinen huoltosuhde, Väestö ja väestöennuste, Lapsiperheiden, yksinhuoltajaperheiden ja yhden hengen asuntokuntien osuus asuntokunnista, Asuntojen vuokrataso, Ahtaasti asuvat asuntokunnat ja Koulutustasomittain sekä Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työssäkäyvien suhdetta muuhun väestöön, kuten esimerkiksi työttömät, opiskelijat, eläkeläiset. Kajaanin taloudellinen huoltosuhde on parantunut hieman. Vuonna 2019 työvoiman ulkopuolella ja työttömänä oli 148 henkilöä sataa työssä käyvää kohti. Alueellisesti Kainuun taloudellinen huoltosuhde oli edelleen maan heikoin, 164 henkilöä ja koko maan taloudellinen huoltosuhde oli 133 henkilöä työvoiman ulkopuolella ja työttömänä sataa työllistä kohti.

Kajaanin väestöllinen (demografinen) huoltosuhde heikkenee vähitellen. Väestöllinen huoltosuhde kertoo alle 15-vuotiaiden lasten ja 65 vuotta täyttäneiden määrän sataa työkäistä (15–64-vuotiaasta) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Vuonna 2020 Kajaanissa oli 65,5 lasta ja vanhusta sataa työkäistä kohti. Tilastokeskus ennustaa, että vuonna 2025 lapsia ja vanhuksia on jo yli 70 sataa työkäistä kohti. Kajaanin väestöllisen huoltosuhde on heikentynyt muuhun maahan verrattuna vuodesta 2016 alkaen.

Kuvio 14. Väestöllinen (demografinen huoltosuhde)

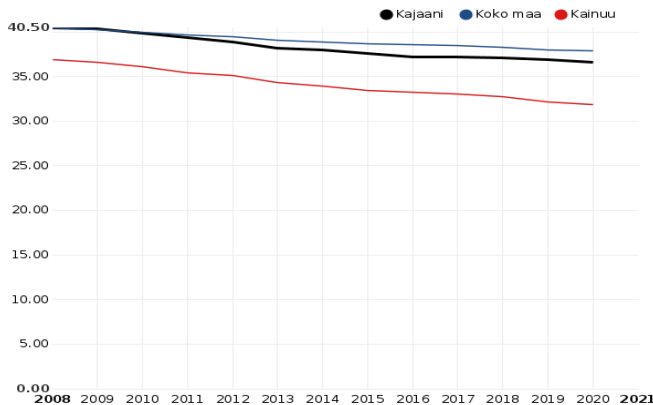
Kajaanin väkiluku laskee edelleen. Vuonna 2018 se oli 37106 ja vuonna 2019 36841 ja vuonna 2020 36638 henkilöä.

Lapsiperheiden osuus on laskenut ja yhden vanhemman perheiden ja yhden hengen asuntokuntien osuus on hieman noussut. Muualla Kainuussa lapsiperheiden osuus on pienempi kuin Kajaanissa.

Indikaattori Lapsiperheet, % perheistä ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.

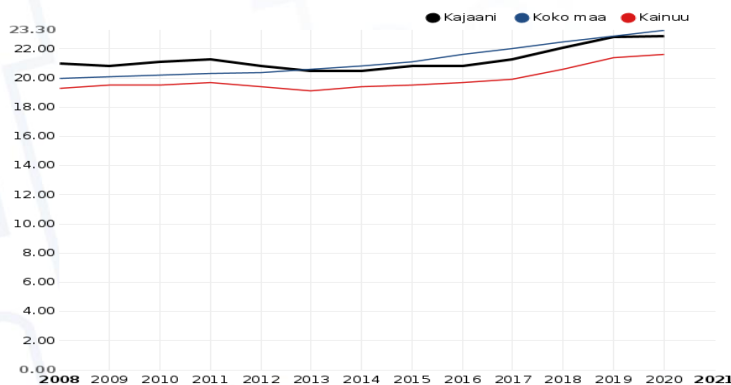

Kuvio 15. Lapsiperheet, % perheistä

Indikaattori Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä ilmaisee yhden vanhemman lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista lapsiperheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.

Kuvio 16. Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

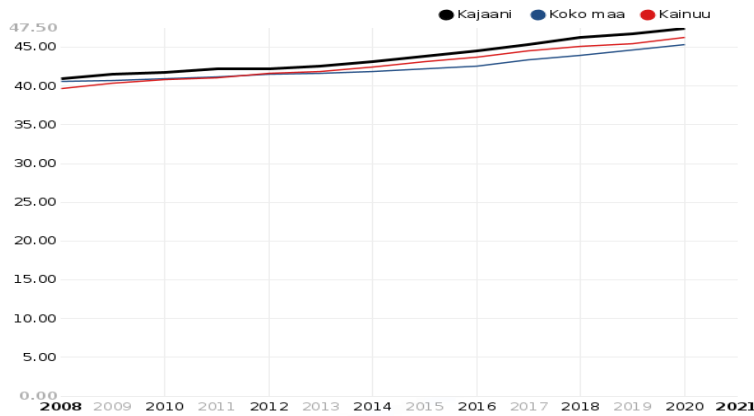

Indikaattori Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista ilmaisee yhden hengen asuntokuntien osuuden prosentteina kaikista asuntokunnista. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

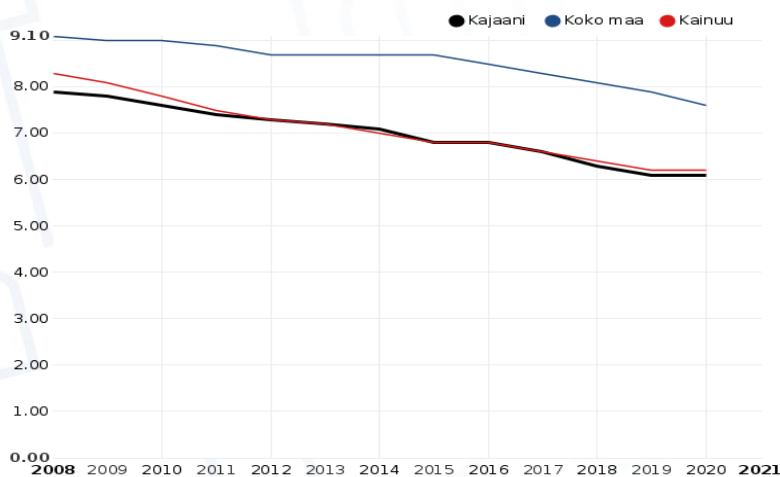

Kuvio 17. Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista

Kaikista asuntokunnista asuu noin kuusi prosenttia ahtaasti (henkilöitä on enemmän kuin yksi huonetta kohti, keittiötä ei lasketa mukaan). Ahtaasti asuminen on vähentynyt hiljalleen. Kajaanissa oli 0,05 asunnotonta 1 000 henkeä kohti vuonna 2015.

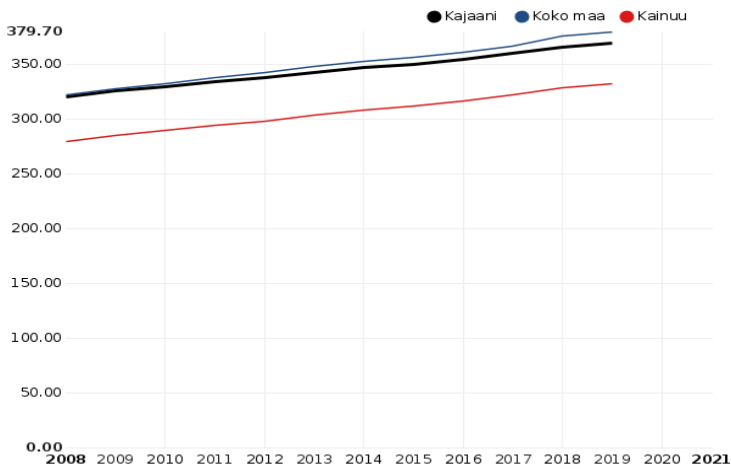
Kuvio 18. Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista

Koulutustaso Kajaanissa on noussut. Se on muun maan tasoa ja muuta Kainuuta korkeampi. Koulutustasomittain -indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti.

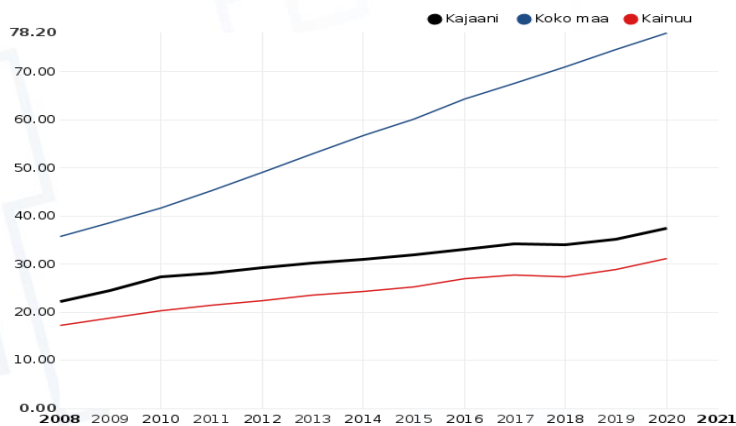

Kuvio 19. Koulutustasomittain

Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien osuus on noussut koko maassa Kajaania ja Kainuuta enemmän. Nousua on tapahtunut myös Kajaanissa ja Kainuussa.

Kuvio 20. Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Yhteenveto Painopistealueesta Talous ja elinvoima:

Positiivinen kehitys:

Lapsiperheiden, yksinhuoltajaperheiden ja yhden hengen asuntokuntien osuus asuntokunnista on pysynyt ennallaan.

Ahtaasti asuvien määrä on vähentynyt.

Koulutustaso on noussut.

Negatiivinen kehitys:

Väestö vähenee.

Väestöllinen huoltosuhde heikkenee.

Ennallaan:

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä osuus on hieman noussut.

Taloudellinen huoltosuhde on hieman parantunut.

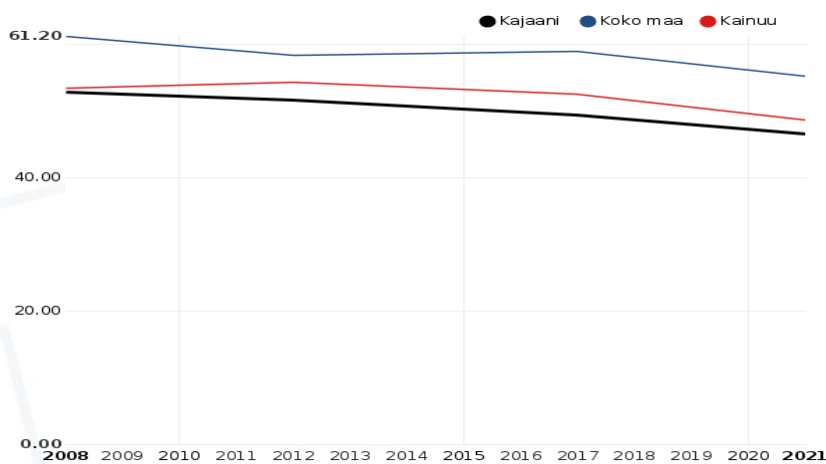

Kaikki ikäryhmät

Painopistealueen kaikki ikäryhmät hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan seuraavien indikaattorien avulla: Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa, Sairastavuusindeksi, Ginikerroin, Pienituloisuusaste ja Terveydenedistämisyksikkö.

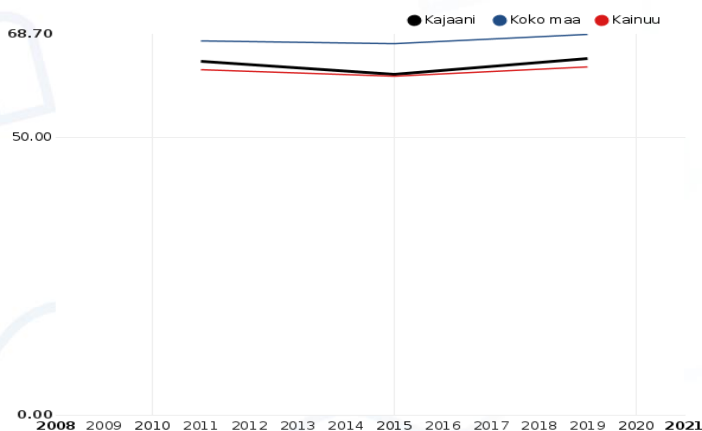
Indikaattorit Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa ja Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa kuvaavat äänestysprosenttia kuntavaaleissa ja eduskuntavaaleissa. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista.

Kuvio 9. Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa

Kajaanin äänestysaktiivisuus vuoden 2021 kuntavaaleissa oli maan huonoin 46,5 prosenttia. Vuoden 2017 kuntavaaleissa se oli 49,3 prosenttia ja vuoden 2012 kuntavaaleissa äänestysaktiivisuus oli 51,5 prosenttia.

Kuvio 21. Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleissa vuonna 2019 Kajaanin äänestysprosentti oli 64,3 ja vuonna 2015 se oli 61,4. Koko maan äänestysprosentti vuoden 2019 eduskuntavaaleissa oli 68,7.

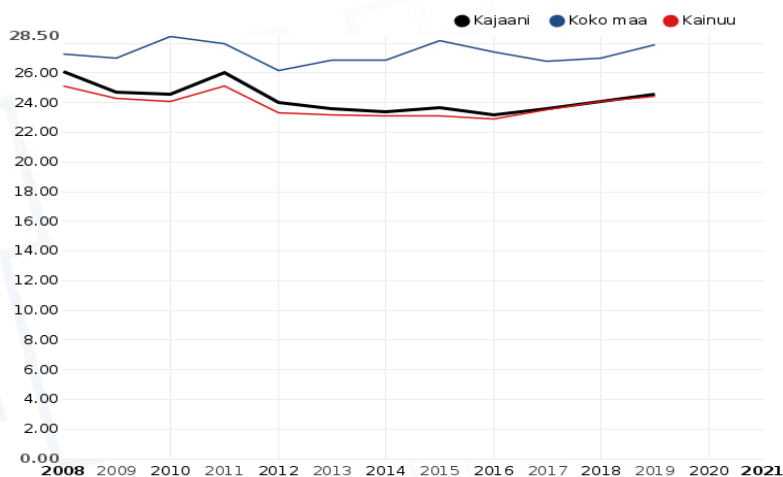

THL:n sairastavuusindeksi kuvaa suomalaisten kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. Indeksissä sisältyvät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat, tapaturmat ja dementia. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ko. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta. Sairastavuusindeksi kuvaa kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maahan, jonka vertailuluku on 100. Mitä pienempi kaupungin, kunnan tai maakunnan luku on, sitä terveempi väestö on.

Viimeisin päivitetty sairastavuusindeksi perustuu vuosien 2000–2016 tietoihin. Sairastavuusindeksi on Kajaanissa 115,2.

Ginikerroin ilmaisee alueen asutokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista. Mitä suuremman arvon ginikerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Kajaanissa ginikertoimessa ei ole muutosta aiempaan. Kajaanin ja Kainuun tilanne on parempi kuin muualla Suomessa.

Kuvio 22. Ginikerroin

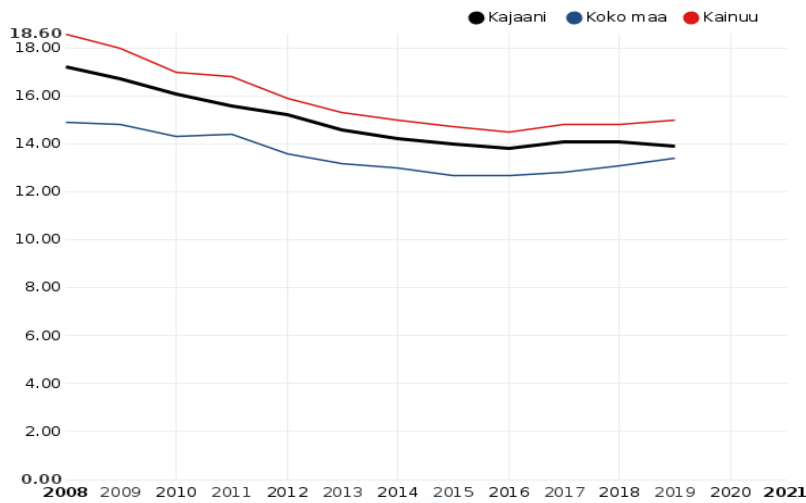

Indikaattori Pienituloisuusaste ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Kajaanin pienituloisuusasteessa ei ole suurta eroa koko maahan verrattuna. Kainuuseen verrattuna Kajaanin pienituloisuusaste on pienempi. Vuonna 2019 pienituloisuusaste oli 13,9, vuosina 2017 ja 2018 se oli 14,1.

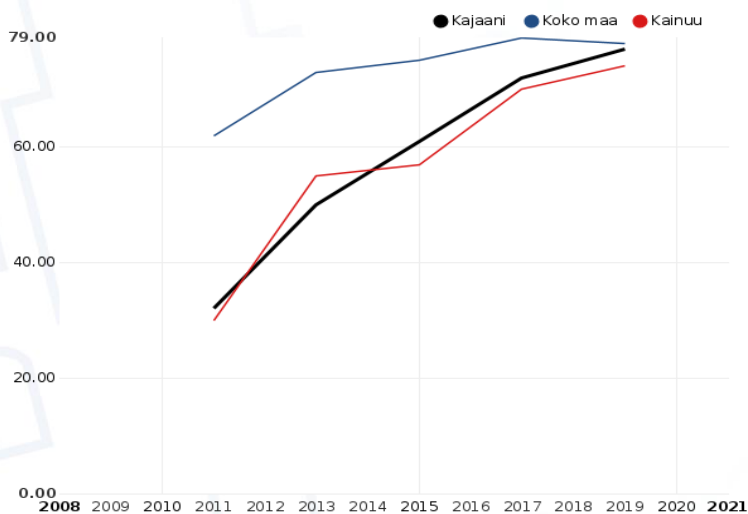

Kuvio 23. Pienituloisuusaste

Terveydenedistämisen aktiivisuus kuvaa kuntajohdon ja kunnan keskushallinnon terveydenedistämisen aktiivisuutta. Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0–100. Kajaanin terveydenedistämisen aktiivisuus on kohentunut edelleen. Vuonna 2019 terveydenedistämisen aktiivisuus oli 77 ja vuonna 2017 se oli 72. Kajaanin terveydenedistämisen aktiivisuus on samalla tasolla kuin muualla maassa ja parempi kuin Kainuussa.

Kuvio 24. Terveydenedistämisen aktiivisuus

Yhteenveto Painopistealueesta Kaikki ikäryhmät:

Positiivinen kehitys:

Terveydenedistämisen aktiivisuus Kajaanin kuntajohdossa on kohentunut edelleen.
Väkivaltarikollisuus on kääntynyt Kajaanissa laskuun vuoden 2019 nousun jälkeen.

Negatiivinen kehitys:

Äänestysaktiivisuus sekä kuntavaleissa että eduskuntavaaleissa on laskenut edelleen.

Ennallaan: Sairastavuusindeksi on pysynyt aiemmalla tasolla.

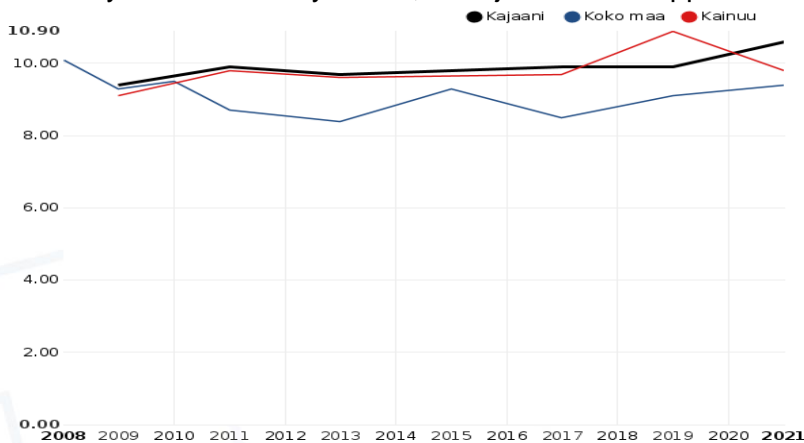

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lasten ja varhaisnuorten hyvinvointia tarkastellaan kouluterveyskyselyn 8. ja 9. luokan tuloksilla. Lisäksi lapsiperheiden hyvinvointia on kuvattu seuraavilla indikaattoreilla: Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, Lasten pienituloisuusaste ja Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana.

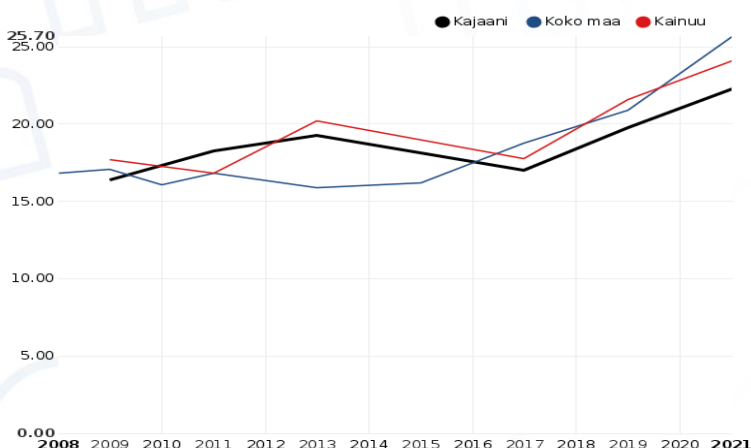
Vuonna 2021 joka kymmenes eli 10,6 prosenttia 8. ja 9.luokan oppilaista kokee, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää. Määrä on suurempi kuin muualla Suomessa ja noussut edellisestä mittauksesta.

Kuvio 25. Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kajaanilaisista 8.–9.-luokan oppilaista joka viides kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Terveydentilansa huonoksi kokevien määrä on lisääntynyt Kajaanissa ja Kainuussa vuodesta 2017 lähtien. Myös koko maassa heidän määränsä on lisääntynyt. Vuonna 2021 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 22,3 prosenttia kajaanilaisista 8.–9.-luokan oppilaista. Koko maassa heitä oli 25,7 ja Kainuussa 24,1 prosenttia.

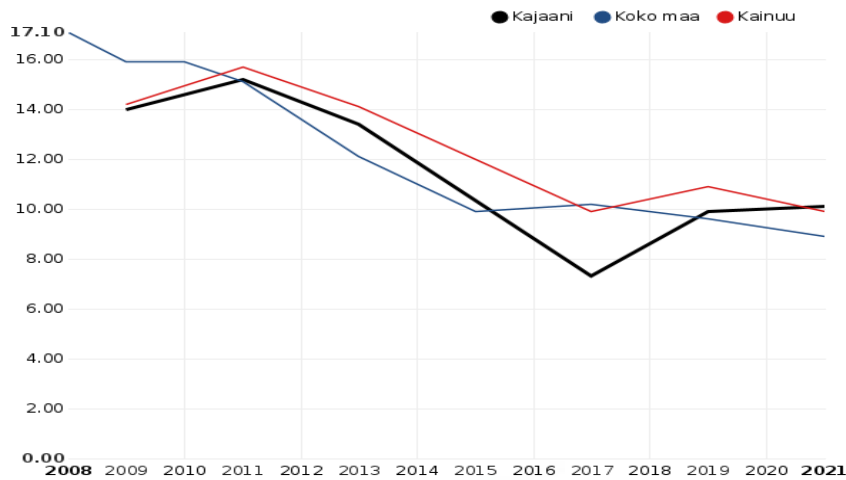
Kuvio 26. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa on vuoden 2021 tulosten mukaan 10,1 prosenttia 8.–9.-luokkalaisista. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien määrä on lisääntynyt vuodesta 2019. Tällöin tosi humalassa kerran kuukaudessa olleiden osuus oli 9,9 prosenttia.

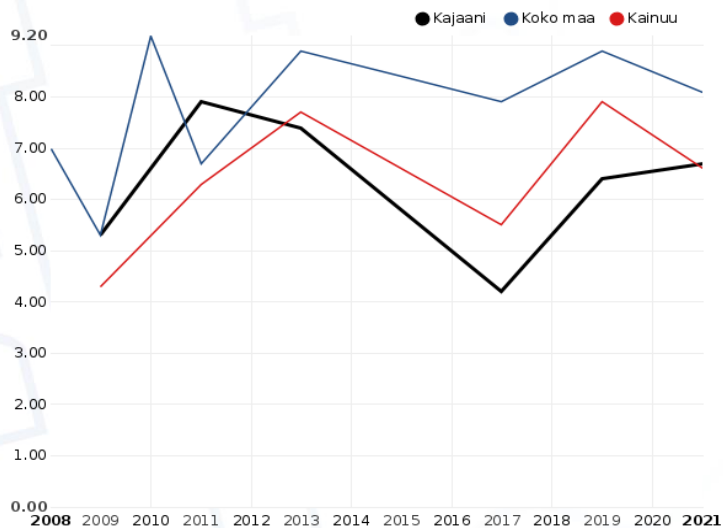

Kuvio 27. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Laittomia huumeita on kokeillut ainakin kerran 6,7 prosenttia 8.–9.-luokkalaisista. Laittomia huumeita kokeilleiden määrä on noussut Kajaanissa, kun taas muualla Suomessa ja Kainuussa laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden määrä on laskenut. Laittomia huumeita kokeilleita oli Kajaanissa 4,2 prosenttia vuonna 2017, kun vuonna 2019 heitä oli jo 6,4 prosenttia.

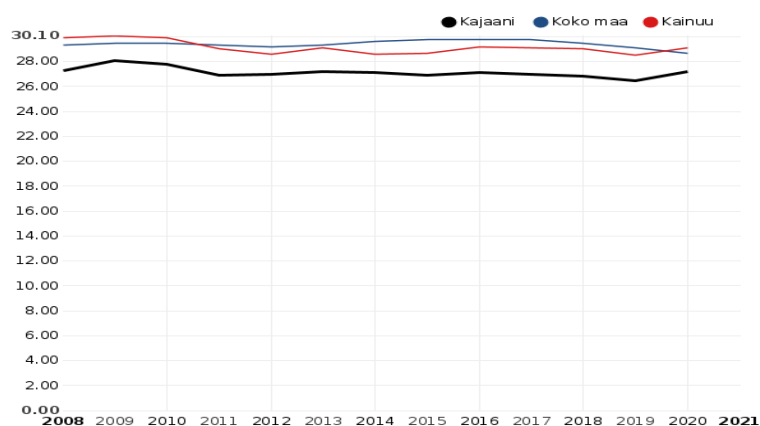
Kuvio 28. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuudessa ei ole tapahtunut suurta muutosta aiempaan verrattuna. Vuonna 2020 osuus oli 27,2 prosenttia, vuonna 2019 26,5 ja vuonna 2018 26,8 prosenttia. Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huoneluukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien).

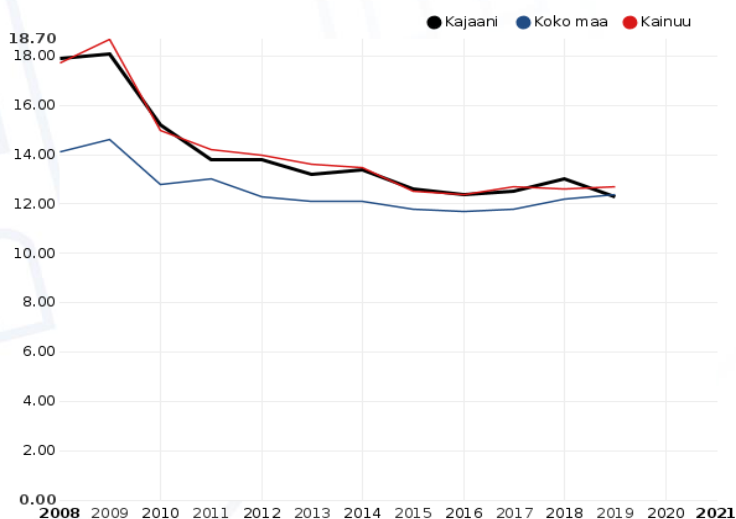
Kuvio 29. Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden osuus on pysynyt samalla tasolla aiempaan verrattuna. Kajaanin tilanne on parempi verrattuna muuhun maahan. Vuonna 2012 pienituloisuusaste oli 16 ja vuonna 2014 se oli 13,4 ja vuonna 2015 lasten pienituloisuusaste oli 12,6.

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Kuvio 30. Lasten pienituloisuusaste

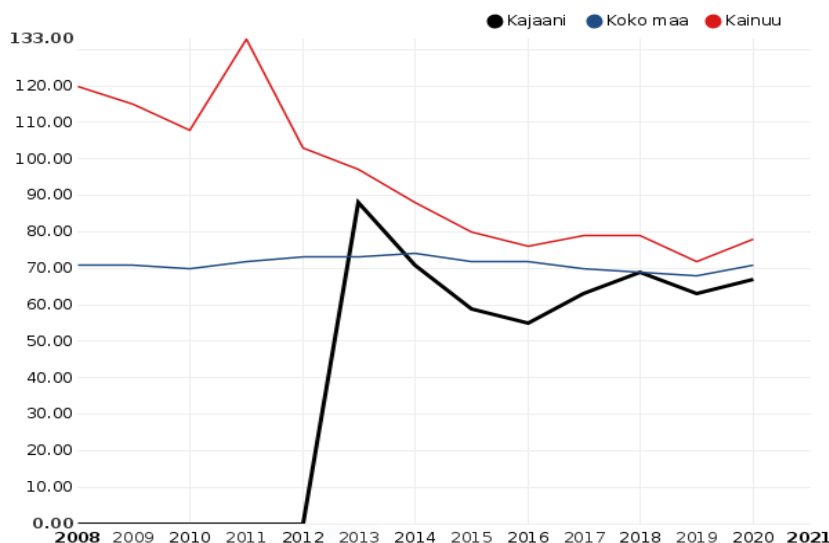

Pienituloisuusaste on Kajaanissa vuonna 2019 12,3, mikä on samaa tasoa muualla maassa ja Kainuussa.

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden määrä on pysynyt ennallaan vuosien 2018–2020 välillä. Asiakkaita tuhatta alle 18-vuotiasta kohti vuonna 2020 oli 67 ja vuonna 2018 asiakkaita oli 69.

Kuvio 31. Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta

Yhteenveto Painopistealueesta Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet:

Positiivinen kehitys:

Negatiivinen kehitys:

8. ja 9. luokan oppilailla humalajuominen on lisääntynyt

8. ja 9. luokan oppilailla terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on lisääntynyt

8. ja 9. luokan oppilailla huumekekoilut ovat lisääntyneet

8. ja 9. luokan oppilailla yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt (Ei yhtään läheistä ystävää osuus)

Ennallaan:

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden määrä on pysynyt ennallaan

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on pysynyt ennallaan

Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden osuus on pysynyt ennallaan

Nuoret ja nuoret aikuiset

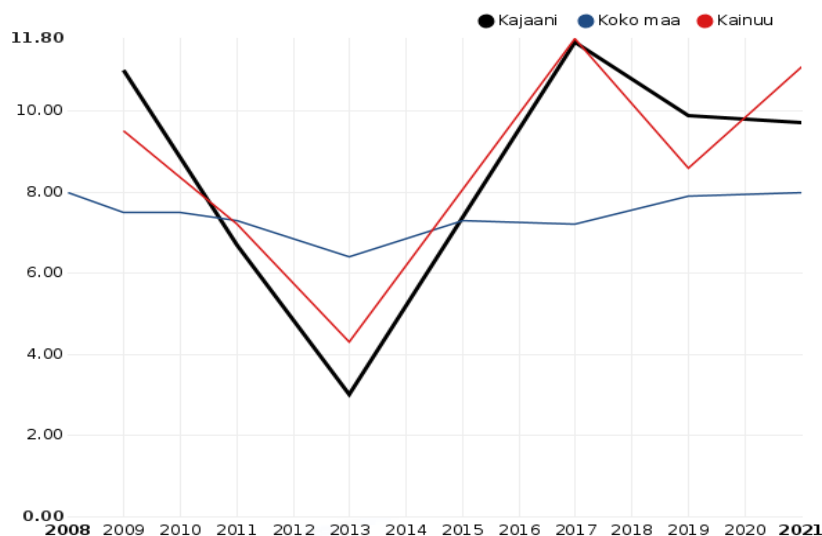
Nuorten hyvinvointia kuvataan kouluterveyskyselyn tuottaman tiedon avulla 1. ja 2. luokan lukiolaisten ja 1. ja 2. luokan ammatillisen oppilaitoksen oppilaista. Lisäksi nuorten aikuisten hyvinvointia kuvataan indikaattoreilla: Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15–24-vuotiaat sekä Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat ja Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä.

Indikaattori Ei yhtään läheistä ystävää ilmaisee niiden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista.

Kajaanilaisten 1. ja 2. luokan lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus, joilla ei yhtään läheistä ystävää on lisääntynyt vuoteen 2017 asti. Sen jälkeen määrä on vähentynyt. Vuonna 2013 lukion 1. ja 2. luokan oppilaista kolmella prosentilla ei ollut yhtään läheistä ystävää, vuonna 2017 heitä oli 11,8 prosenttia. Vuonna 2019 ei yhtään läheistä ystävää ollut 9,9 prosentilla ja vuonna 2021 heitä oli 9.7 prosenttia.

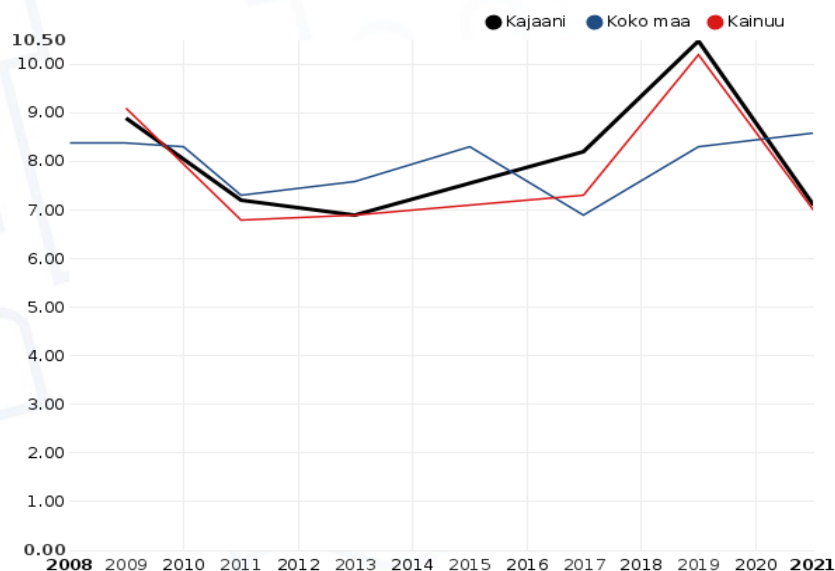

Kuvio 32. Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan opiskelijoilla vuonna 2013 6,9 prosentilla ei ollut yhtään läheistä ystävää. Vuonna 2017 heitä oli 8,4 prosenttia. Vuonna 2019 ei läheistä ystävää ollut 10,5 prosentilla ja vuonna 2021 heitä oli 7,1 prosenttia vastaajista.

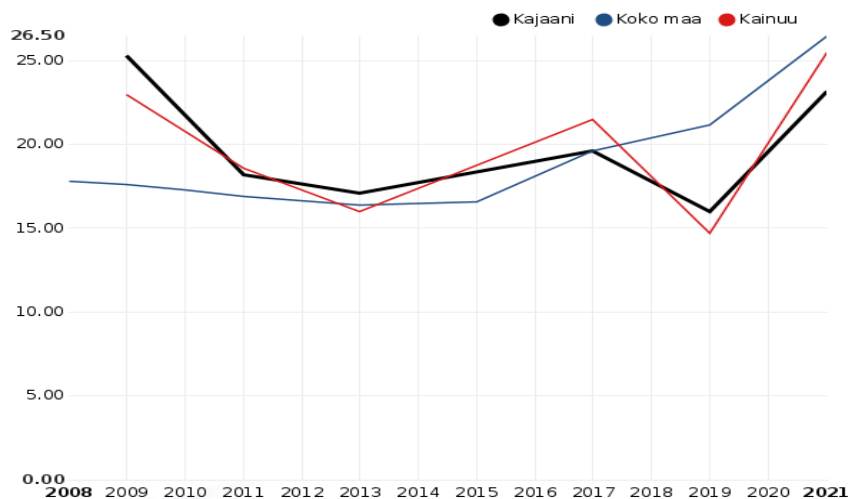
Kuvio 23. Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden lukion 1.–2. vuoden opiskelijoiden määrä on lisääntynyt. Vuonna 2021 heitä oli 23,2 prosenttia, vuonna 2017 määrä oli 19,6 prosenttia ja vuonna 2019 se oli 16 prosenttia. Koko maassa terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden lukion 1.–2. vuoden opiskelijoiden määrä vuonna 2021 oli 26,5 prosenttia. Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat kokevat terveystilansa huonommaksi kuin lukiolaiset.

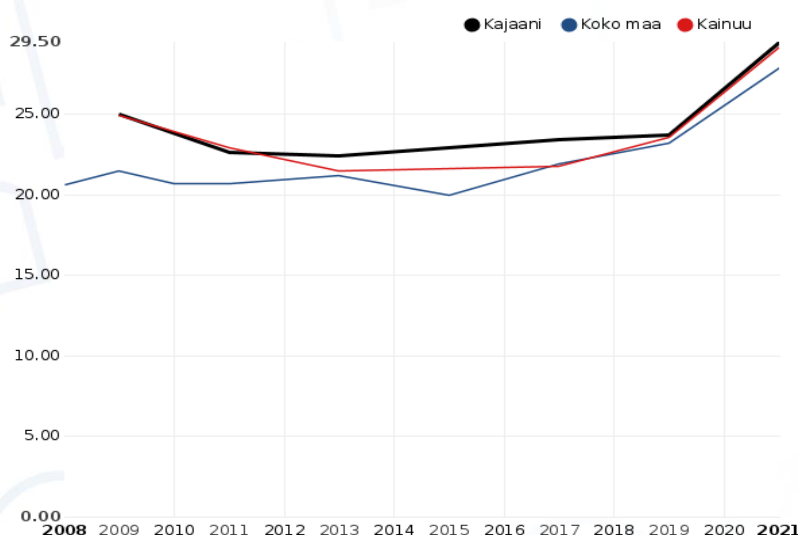

Kuvio 34. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus, jotka kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi on kasvanut. Vuonna 2021 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneita oli 29,5 prosenttia, kun vuonna 2019 heitä oli 23,7 prosenttia. Osuus on suurempi kuin muualla maassa, sillä vuonna 2021 koko maassa ammatillisen oppilaitoksen terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus oli 27,9 prosenttia.

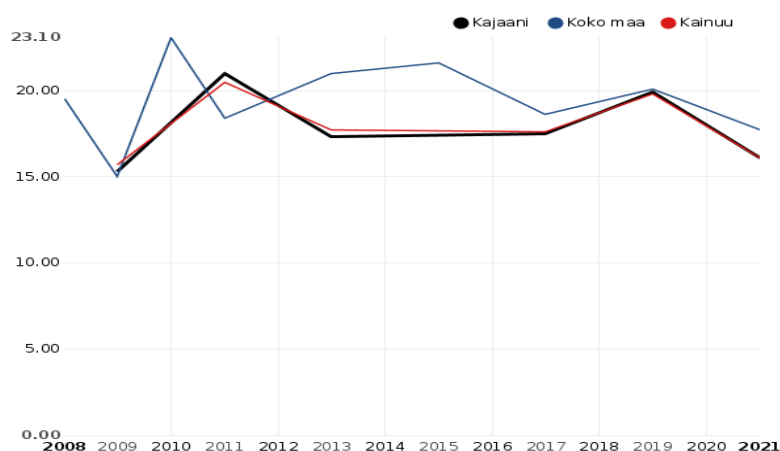
Kuvio 35. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus on kääntynyt laskuun vuodesta 2019 Kajaanissa, Kainuussa ja muualla maassa. Vuonna 2017 laittomia huumeita kokeilleita Kajaanissa oli 17,5 prosenttia, vuonna 2019 osuus oli 19,9 prosenttia ja vuonna 2021 laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleita ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoita oli 16,1 prosenttia. Koko maassa laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleita vuonna 2021 oli 17,7 prosenttia.

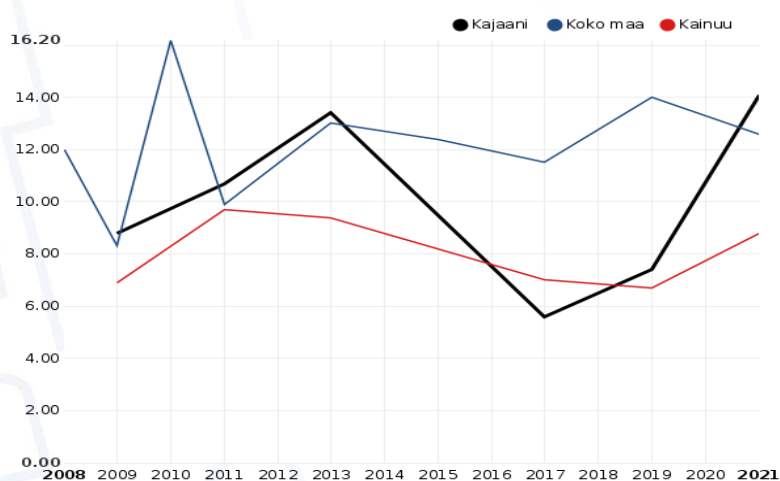

Kuvio 36. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Lukion 1.–2.-luokkalaisista laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden määrä vähentyi vuodesta 2013–2017, mutta heidän määränsä on kääntynyt nousuun vuoden 2017 jälkeen. Vuonna 2021 heitä oli 14,1 prosenttia, kun luku oli 7,4 prosenttia vuonna 2019.

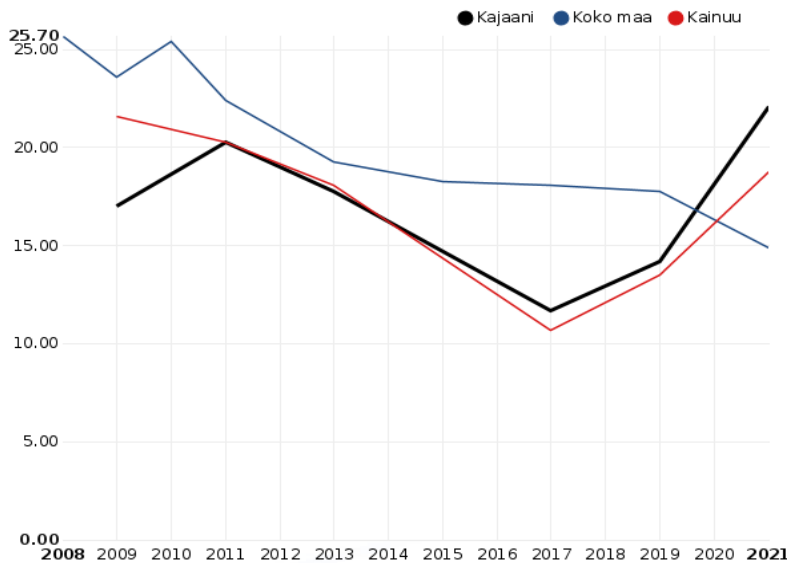
Kuvio 37. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden lukiolaisten osuus on lisääntynyt. Vuonna 2021 heitä on 22,1 prosenttia, kun vuonna 2019 luku oli 17,9 prosenttia ja vuonna 2017 se oli 11,7 prosenttia. Muuhun maahan verrattuna kajaanilaiset lukiolaiset ovat useammin tosi humalassa.

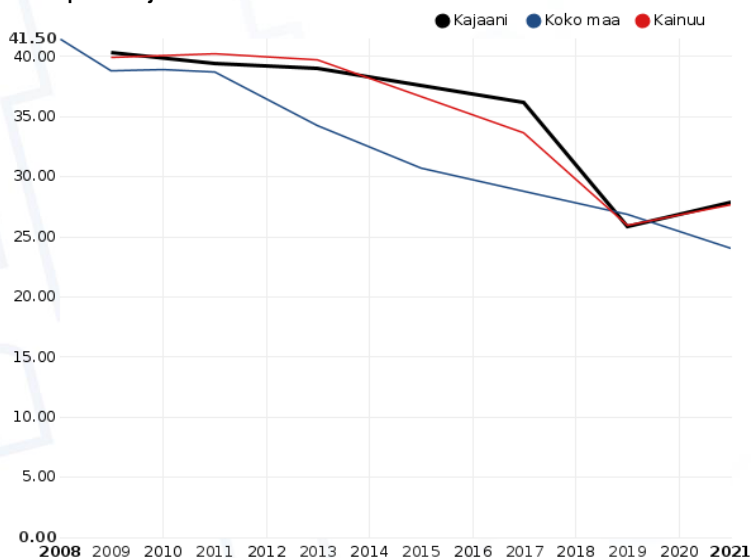

Kuvio 38. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kajaanilaisten ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden osuus on kääntynyt nousuun. Vuonna 2021 heidän osuutensa oli 27,9 prosenttia ja vuonna 2019 luku oli 25,9 prosenttia. Muuhun maahan verrattuna, Kajaanilaiset ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat ovat useammin tosi humalassa.

Kuvio 39. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa %, ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

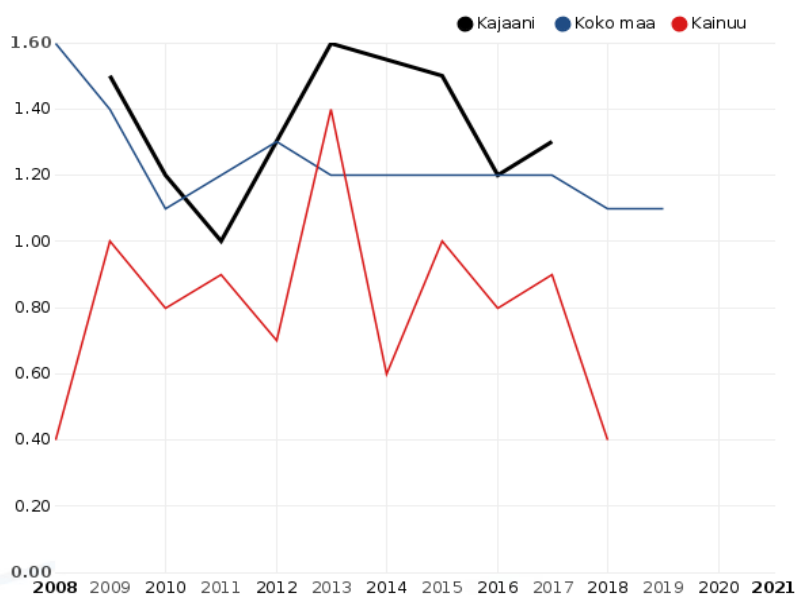

Indikaattori Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15–24-vuotiaat/1000 vastaavan ikäistä ilmaisee vuoden aikana päihdehuollon katkaisu- ja kuntoutusyksiköissä laitoshoidossa olleiden 15–24-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohden. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Päihdehuollon laitoksiksi on tässä määritelty Kelan kuntoutusrahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden 15–24-vuotiaiden määrä Kajaanissa on lisääntynyt vuodesta 2011, mutta suunta on kääntynyt laskuun vuoden 2013 jälkeen. Vuonna 2017 määrä on hieman noussut ollen 1,3/1000 vastaavan ikäisistä. Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden 15–24-vuotiaiden määrä on Kajaanissa hieman suurempi kuin koko maassa.

Kuvio 40. Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15–24-vuotiaat/1000 vastaavan ikäistä

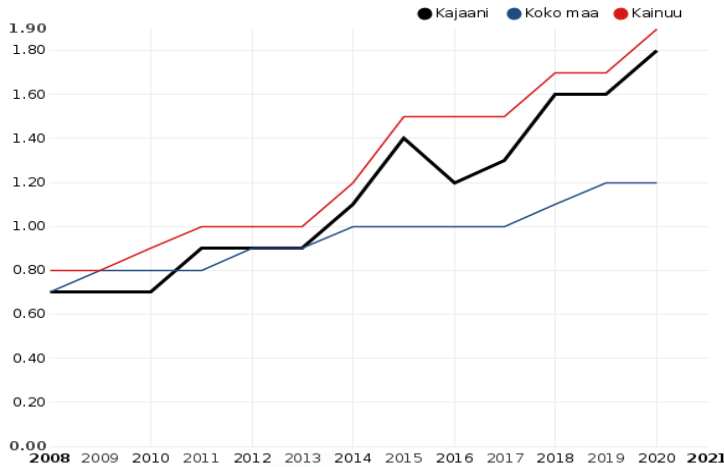

Indikaattori Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä ilmaisee mielen­terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 16–24-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myön­netyt eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Vuonna 2007 noin puolella oli mielen­terveysdiagnoosina älyllinen kehitysvammaisuus (F70 - F79).

Mielen­terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden kajaanilaisten osuus on kääntynyt nousuun vuonna 2019. Vuonna 2020 mielen­terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli Kajaanissa 1,8 prosenttia. Kajaanin tilanne on hieman huonompi kuin muualla maassa. Muuhun Kainuuseen verrattuna Kajaanissa on parempi tilanne.

Kuvio 41. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

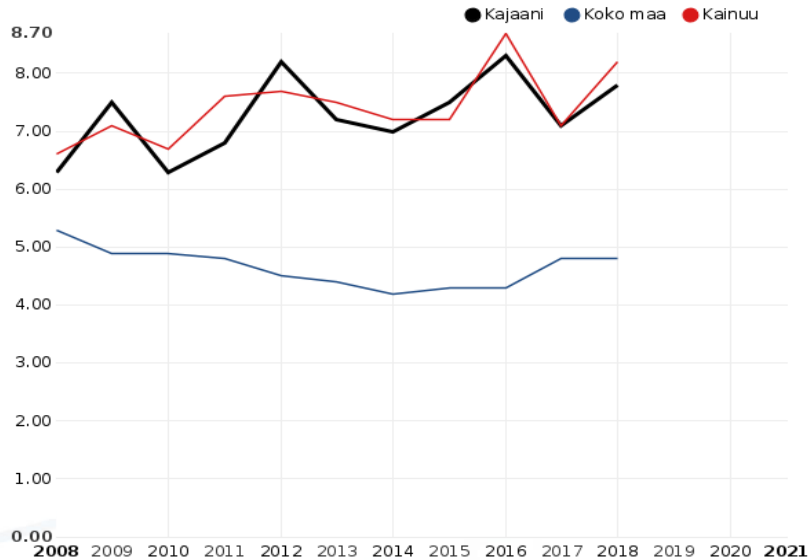
Indikaattori Mielen terveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla mielen terveyden häiriöt (F10 - F99, pois lukien F70 - F79 älyllinen kehitysvammaisuus) sairaalahoidossa olleiden 0–17-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Mielen terveyden häiriöiden vuoksi sairaalahoitoa tarvinneiden lasten ja nuorten määrä suhteutettuna ko. ikäluokkaan kuvaa osaltaan lasten ja nuorten psyykkisten ongelmien määrää ja niiden vaikeusastetta. On kuitenkin huomattava, että sairaalahoidon määrä riippuu myös käytettävissä olevista resursseista (esim. miten paljon lasten ja nuorten psykiatrissa sairaalahoitoa ja/tai avohoitoa alueella on tarjolla) sekä vallitsevista hoitokäytännöistä.

Kuvio 42. Mielen terveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Vuoden 2018 tiedon mukaan Kajaanissa Mielen terveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä määrä on lisääntynyt, ollen 7.8. Määrä on suurempi kuin koko maassa, jossa se on 4,8.

Yhteenveto Painopistealueesta Nuoret ja nuoret aikuiset:

Positiivinen kehitys:

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on vähentynyt

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden huumekekoilut ovat vähentyneet.

Yksinäisyyden kokemus on vähentynyt sekä lukiolaisilla että ammattiin opiskelevilla.

Negatiivinen kehitys:

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden määrä on noussut sekä lukiolaisilla että ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla.

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat kokevat terveydentilansa huonommaksi kuin lukiolaiset.

Lukiolaisten huumekekoilut ovat lisääntyneet.

Alkoholin humalakäyttö on lisääntynyt sekä ammatillisen oppilaitoksen että lukion opiskelijoilla.

Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus on noussut.

Mielen terveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä on noussut.

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden 15–24-vuotiaiden määrä on lisääntynyt.

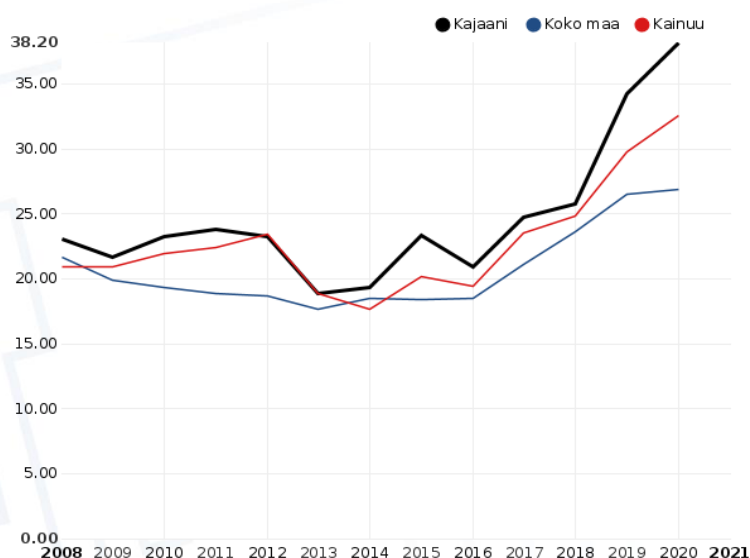
Työikäiset

Työikäisten hyvinvointia kuvataan seuraavien indikaattorien avulla: Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat, Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) ja Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25–64-vuotiaat.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden kajaanilaisten osuus on noussut vuoden 2016 jälkeen. Vuonna 2018 heitä oli 25,8/ 1000 vastaavan ikäistä kohden ja vuonna 2020 määrä on noussut sitten, että heitä on 38,2/ 1000 vastaavan ikäistä kohden.

Muualla Suomessa ja Kainuussa mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden määrä on hieman vähäisempi verrattuna Kajaaniin.

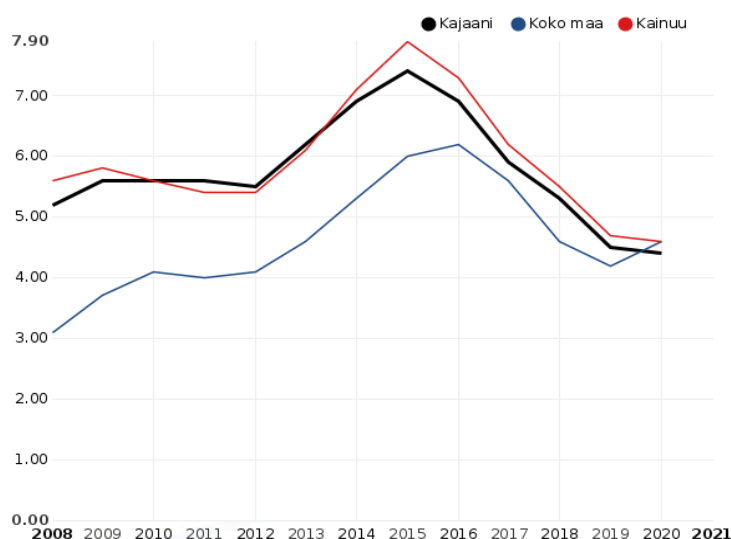
Kuvio 43. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä

Vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden määrä on laskenut vuodesta 2015. Vuonna 2018 heitä oli 5,3 prosenttia, vuonna 2019 4,5 prosenttia ja vuonna 2020 4,4 prosenttia 15–64 vuotiaista.

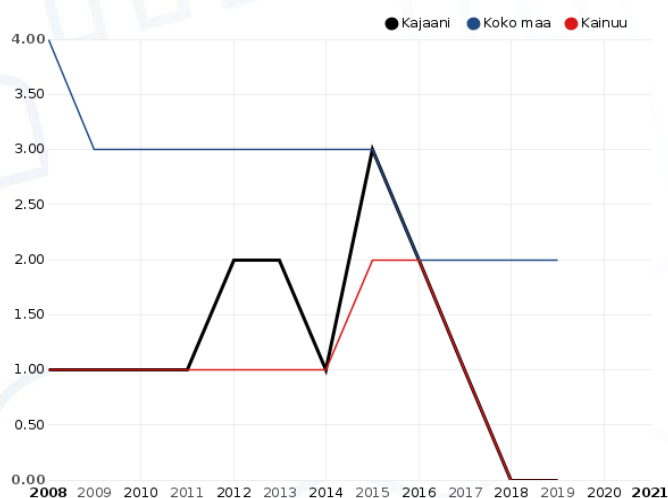
Kuvio 44. Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista

Indikaattori Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä ilmaisee vuoden aikana päihdehuollon katkaisu- ja kuntoutusyksiköissä laitoshoidossa olleiden 25–64-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Päihdehuollon laitoksiksi on tässä määritelty Kelan kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden 25–64-vuotiaiden määrä on Kajaanissa laskenut verrattuna edellisiin vuosiin. Vuonna 2017 indikaattorin arvo oli 1 ja vuosina 2018 ja 2019 arvo oli 0. Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden määrä on suurempi muualla maassa.

Kuvio 45. Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Yhteenveto Painopistealueesta Työikäiset:

Positiivinen kehitys:

Rakennetyöttömyys on vähentynyt

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden määrä on laskenut

Negatiivinen kehitys:

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on noussut, ja on muuta maata suurempi

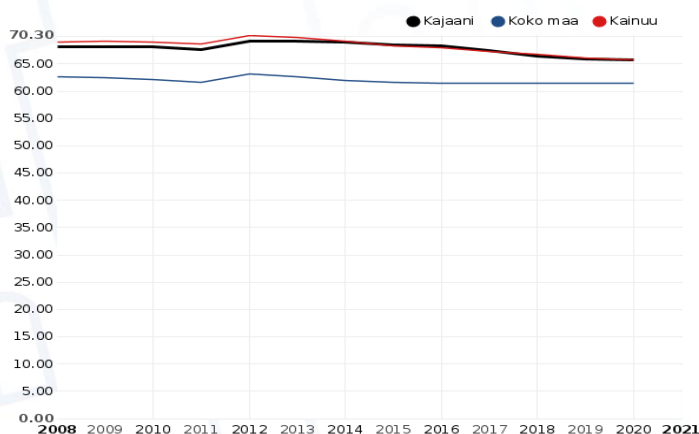
Ennallaan:

Ikäihmiset

Ikäihmisten hyvinvointia tarkastellaan seuraavien indikaattorien avulla: Eryiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet ja Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet.

Eryiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden määrä on Kajaanissa samalla tasolla kuin muualla Kainuussa ollen 65,8 prosenttia vuonna 2020. Muualla maassa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus on pienempi kuin Kajaanissa ja Kainuussa eli 61,4 prosenttia.

Kuvio 46. Eryiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

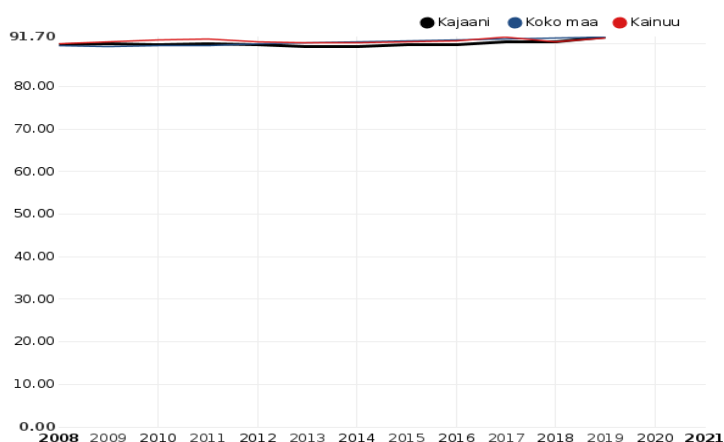

Indikaattori Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, vanhainkodeissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammalaitoksissa tai kehitysvammaisten autetussa asumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuudessa Kajaanissa on tapahtunut kasvua. Vuonna 2019 kotona asuvia 75 vuotta täyttäneitä Kajaanissa oli 91,5 prosenttia, vuonna 2018 luku oli 90,5 prosenttia ja vuonna 2017 kotona asuvia yli 75-vuotiaita Kajaanissa oli 90,4 prosenttia. Suomessa kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä oli vuonna 2019 samaa suuruusluokkaa kuin Kajaanissa, eli 91,7 prosenttia.

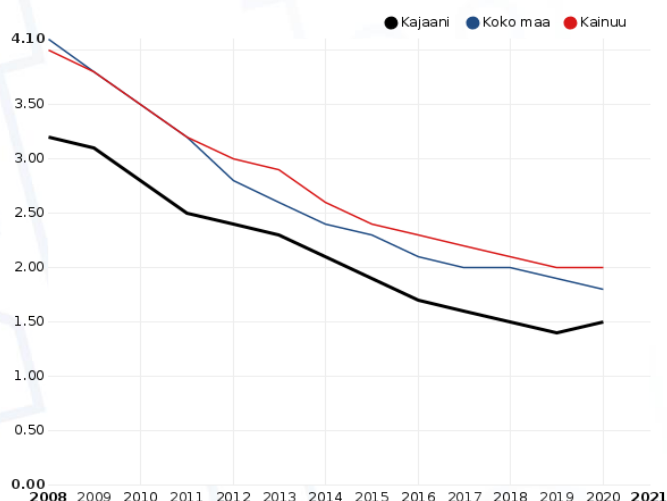

Kuvio 47. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus Kajaanissa, Kainuussa ja koko maassa on laskenut 2000-luvulla. Vuonna 2020 täyttä kansaneläkettä saaneiden 65-vuotta täyttäneiden osuus Kajaanissa oli 1,5 prosenttia, vuonna 2019 osuus oli 1,4 prosenttia ja vuonna 2018 osuus oli 1,5 prosenttia. Suomessa täyttä kansaneläkettä saaneita 65 vuotta täyttäneitä vuonna 2020 oli 1,8 prosenttia. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansieläkkeitä.

Kuvio 48. Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Yhteenveto Painopistealueesta ikäihmiset:

Positiivinen kehitys:

Negatiivinen kehitys:

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on kääntynyt nousuun.

Ennallaan:

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus pysynyt aiemmalla tasolla

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus ennallaan

6 YHTEENVETO INDIKAATTORITULOKSISTA

PERUSKOULUN INDIKAATTORIT

Hyvä tulos:

Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus, Liikuntavälitunnit, Kouluruokailu-suositus sekä Oppilaiden poissaolot.

LIIKUNTAINDIKAATTORIT

Hyvä tulos:

Liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin kokoontuu säännöllisesti, Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi, Kohdennettuja liikkumisryhmiä järjestetään liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille, Kunnassa on määritelty, mikä hallintokunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia, Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä. Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi, Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat ovat osallistuneet lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA), Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.

Tietoja ei ole toimitettu:

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti.

KUNTAJOHDON INDIKAATTORIT

Hyvä tulos:

Laaja hyvinvointikertomus laadittu kerran valtuustokaudessa, Kuntalaiset osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun asiakasraatien tai foorumien kautta, Kunnan hyvinvointitavoitteiden toteutuminen on huomioitu tälle valtuustokaudelle laaditussa investointiohjelmassa, Kuntaan on erikseen nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelija, koordinaattori, asiantuntija tms., Kuntalaisten elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia raportoidaan valtuustolle vuosittain, Paikallisen turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilö johdossa.

Parannettavaa: -

Paljon kehitettävää:

Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti
Kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa.

Tietoja ei ole toimitettu:

Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa on määritelty mittarit/tunnusluvut, joilla väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista seurataan.

TULOSTA KUVAAVAT INDIKAATTORIT

Kehityksen suunta parantunut:

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat %: ia vastaavan ikäisestä väestöstä

Nuorisotyöttömät % 18–24 –vuotiaasta työvoimasta, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65- vuotta täyttäneillä

Kehityksen suunta pysynyt ennallaan:

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kehityksen suunta huonontunut:

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

TURVALLISUUSINDIKAATTORIT

Kehityksen suunta parantunut:

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta

Kehityksen suunta huonontunut:

Seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana kokeneiden tyttöjen osuus on kasvanut sekä 8. ja 9. luokan että lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syyllisiksi epäillyt / 1000 asukasta

PÄIHDEINDIKAATTORIT

Kehityksen suunta parantunut: -

Kehityksen suunta pysynyt ennallaan:

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Kehityksen suunta huonontunut:

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Parannettavaa:

Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista (TEA-viisari)

MUUT INDIKAATTORIT

Yhteenveto Painopistealueesta Talous ja elinvoima:

Positiivinen kehitys:
Ahtaasti asuvien määrä on vähentynyt.
Koulutustaso on noussut.
Taloudellinen huoltosuhde on hieman parantunut.

Negatiivinen kehitys:
Väestö vähenee.
Väestöllinen huoltosuhde heikkenee.

Ennallaan:
Lapsiperheiden, yksinhuoltajaperheiden ja yhden hengen asuntokuntien osuus asuntokunnista on pysynyt ennallaan.

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä osuus on hieman noussut.

Yhteenveto Painopistealueesta Kaikki ikäryhmät:

Positiivinen kehitys:
Terveystiedon aktiivisuus Kajaanin kuntajohdossa on kohentunut edelleen.
Väkivaltarikollisuus on kääntynyt Kajaanissa laskuun vuoden 2019 nousun jälkeen.

Negatiivinen kehitys:
Äänestysaktiivisuus sekä kuntavaleissa että eduskuntavaaleissa on laskenut edelleen.

Ennallaan: Sairastavuusindeksi on pysynyt aiemmalla tasolla.

Yhteenveto Painopistealueesta Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet:

Positiivinen kehitys:

Negatiivinen kehitys:

- 8. ja 9. luokan oppilailla humalajuominen on lisääntynyt
- 8. ja 9. luokan oppilailla terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on lisääntynyt
- 8. ja 9. luokan oppilailla huumeokeilut ovat lisääntyneet
- 8. ja 9. luokan oppilailla yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt (Ei yhtään läheistä ystävää osuus)

Ennallaan:

- Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden määrä on pysynyt ennallaan
- Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on pysynyt ennallaan
- Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden osuus on pysynyt ennallaan

Yhteenveto Painopistealueesta Nuoret ja nuoret aikuiset:

Positiivinen kehitys:

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on vähentynyt
 Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden huumekokeilut ovat vähentyneet.
 Yksinäisyyden kokemus on vähentynyt sekä lukiolaisilla että ammattiin opiskelevilla.

Negatiivinen kehitys:

Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokoneiden määrä on noussut sekä lukiolaisilla että ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla.
 Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat kokevat terveystilansa huonommaksi kuin lukiolaiset.
 Lukiolaisten huumekokeilut ovat lisääntyneet.
 Alkoholin humalakäyttö on lisääntynyt sekä ammatillisen oppilaitoksen että lukion opiskelijoilla.
 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus on noussut.
 Mielen terveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0–17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä on noussut.
 Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden 15–24-vuotiaiden määrä on lisääntynyt.

Yhteenveto Painopistealueesta Työikäiset:

Positiivinen kehitys:

Rakennetyöttömyys on vähentynyt
 Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleiden määrä on laskenut

Negatiivinen kehitys:

Mielen terveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on noussut, ja on muuta maata suurempi

Ennallaan:

Yhteenveto Painopistealueesta ikäihmiset:

Positiivinen kehitys:

Negatiivinen kehitys:

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on kääntynyt nousuun.

Ennallaan:

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus pysynyt aiemmalla tasolla
 Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus ennallaan.

